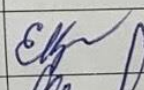
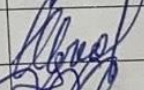
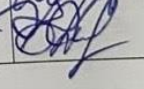

Дніпровський національний університет
"Дніпровська політехніка"

Навчально-науковий Інститут економіки
Фінансово-економічний факультет
Кафедра економічного аналізу і фінансів

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до кваліфікаційної роботи
ступеню бакалавр

студента Навоєць Наталії Іванівни
(ПІБ)
академічної групи 072-173-1 (заочна форма навчання)
(шифр)
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)
Освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
на тему: «АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ ТА НАДІЙНОСТІ БАНКУ (НА ПРИКЛАДІ АТ КБ «ПРИВАТ БАНК»)»

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	доц. Крилова О.В.	46	добре	
Рецензент	Шпорт О.М.	47	добре	
Нормоконтролер	доц. Доценко О.Ю.	46	добре	

Дніпро
2021

**Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри
економічного аналізу і фінансів
(повна назва)

_____ **О.В.Єрмошкіна**
(підпис) (прізвище, ініціали)
« _____ » _____ 2021 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавр

студенту Навоєць Н.І. академічної групи 072-173-1
(прізвище, ініціали) (шифр)

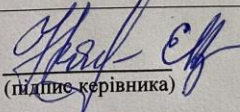
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва напрямку підготовки)

На тему: **«АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ ТА НАДІЙНОСТІ БАНКУ (НА ПРИКЛАДІ
АТ КБ «ПРИВАТ БАНК»)»**

затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від 14.05.21 р. № 265-с

Розділ	Зміст	Термін виконання
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, апробація результатів, публікації, структура роботи	03.05.2021- 06.05.2021
Розділ 1	Теоритичні підходи визначення та аналізу ліквідності та надійності банку	07.05.2021- 16.05.2021
Розділ 2	Аналіз діяльності АТ КБ «Приват Банк»	17.05.2021- 27.05.2021
Розділ 3	Шляхи підвищення ліквідності та надійності банку	28.05.2021- 03.06.2021
ВИСНОВКИ		04.06.2021- 06.06.2021
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	07.06.2021- 10.06.2021

Завдання видано

(підпис керівника)

Крилова О.В.
(прізвище, ініціали)

Дата видачі завдання 19.04.2021 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 14.06.2021 р.

Завдання прийнято до виконання

(підпис студента)

Навоєць Н.І.
(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Навоєць Н.І. – Аналіз ліквідності та надійності банку (на прикладі АТ КБ «Приват Банк»). – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – НТУ «Дніпровська політехніка», Дніпро, 2021.

Мета кваліфікаційної роботи – вивчення сучасних підходів до аналізу та планування ліквідності та надійності банку в контексті формування стратегії його розвитку.

У першому розділі розглянуто теоретичні підходи визначення ліквідності та надійності банку, узагальнено методичні підходи до аналізу та планування цих показників.

У другому розділі надана коротка характеристика діяльності АТ КБ «Приватбанк», проведено аналіз ефективності діяльності банку, показників ліквідності та надійності, дотримання основних нормативів НБУ.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи проведено планування нормативів ліквідності та капіталу банку на основі кореляційно-регресійного аналізу та запропоновано шляхи оптимізації рівня ліквідності банку.

Отримані результати можуть бути використані АТ КБ «Приват Банк» для підвищення прибутковості банку в процесі планування своєї діяльності в майбутніх періодах.

БАНК, ЛІКВІДНІСТЬ, НАДІЙНІСТЬ, НОРМАТИВИ НБУ, ГЕП, АНАЛІЗ, ПЛАНУВАННЯ.

ABSTRACT

Navoets N.I. – Analyzing liquidity and reliability of a bank (in terms of JSC Privat Bank JSC). – Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualification work for the Bachelor's Degree in Specialty 072 «Finance, Banking and Insurance». – Dnipro University of Technology, Dnipro, 2021.

The purpose of the qualification work is to study modern approaches to the analysis and planning of liquidity and reliability of the bank in the context of forming a strategy for its development.

The first section considers the theoretical approaches to determining the liquidity and reliability of the bank, summarizes the methodological approaches to the analysis and planning of these indicators.

The second section provides a brief description of the activities of CB Privat Bank JSC, an analysis of the efficiency of the bank, liquidity and reliability, compliance with the basic standards of the NBU.

In the third section of the qualification work, the liquidity and capital ratios of the bank are planned on the basis of correlation-regression analysis and ways to optimize the level of the bank's liquidity are proposed.

The obtained results can be used by CB Privat Bank JSC to increase the profitability of the bank in the process of planning its activities in future periods

BANK, LIQUIDITY, RELIABILITY, NBU STANDARDS, GAP, ANALYSIS, PLANNING.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ВИЗНАЧЕННЯ ТА АНАЛІЗУ ЛІКВІДНОСТІ ТА НАДІЙНОСТІ БАНКУ.....	9
1.1. Сутність ліквідності та надійності банку.....	9
1.2. Фактори, які впливають на ліквідність банку.....	17
1.3. Методи аналізу ліквідності та надійності банку.....	22
Висновки до розділу 1.....	28
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК».....	30
2.1. Загальна характеристика банку.....	30
2.2. Аналіз основних нормативів діяльності АТ КБ «Приватбанк»..	32
2.3. Аналіз ефективності діяльності банку, показників ліквідності та надійності.....	38
Висновки до розділу 2.....	45
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЛІКВІДНОСТІ ТА НАДІЙНОСТІ БАНКУ.....	47
3.1. Шляхи оптимізації рівня ліквідності банку.....	47
3.2. Планування ефективності функціонування АТ КБ «Приватбанк» та дотримання економічних нормативів НБУ.....	49
3.3. Прогнозування нормативів АТ КБ «Приватбанк» та показників його прибутковості на основі побудови лінії тренду.....	54
Висновки до розділу 3.....	61
ВИСНОВКИ.....	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	64
ДОДАТКИ.....	68

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В сучасних умовах економічної та політичної нестабільності, що особливо позначилося на фінансовій системі України, головним завданням будь-якого комерційного банку є дотримання обраних стратегічних напрямів розвитку, які визначаються у фінансовій стратегії. Це також важливо в умовах поточної реформи банківського сектору, оскільки адаптація до нового конкурентного середовища та жорсткіших умов бізнесу є особливістю успішногостратегічного управління.

Ліквідність є найважливішою характеристикою діяльності банку, що свідчить про його надійність і стабільність. Аналіз ліквідності, тобто оцінка здатності банку вчасно виконувати свої зобов'язання з повернення вкладених у нього коштів з виплатою відповідної винагороди є одним з найважливіших напрямів фінансового аналізу комерційного банку.

Комерційний банк вважається ліквідним, якщо суми його наявних коштів і інших ліквідних активів, а також можливості швидко мобілізувати кошти з інших джерел достатнім для своєчасного погашення боргових і фінансових зобов'язань.

В Україні ця проблема набуває особливої гостроти через загальний спад виробництва та незадовільний фінансовий стан багатьох підприємств різних галузей економіки. Адже неспроможність клієнтів кредитних установ виконувати свої грошові зобов'язання суттєво знижує рівень ліквідності комерційних банків.

Тому вивчення підходів до аналізу ліквідності та надійності комерційного банку є актуальним і має велике практичне значення для майбутніх фахівців, пов'язаних з банківською справою.

Метою кваліфікаційної роботи є вивчення сучасних підходів до аналізу та планування ліквідності та надійності банку в контексті формування стратегії його розвитку.

Завдання поставлені для досягнення мети роботи:

- розкрито теоретичні підходи до визначення сутності ліквідності та надійності банку;
- класифіковано фактори, які впливають на ліквідність банку;
- проведено оцінку діяльності АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр.;
- запропоновано шляхи підвищення ліквідності та надійності банку;
- проведено прогнозування основних нормативних показників банку на основі кореляційно-регресійного аналізу.

Об'єктом дослідження є процес аналізу та планування ліквідності банку, як складової його фінансової стійкості та надійності.

Предмет дослідження – теоретико-методичні підходи та практичні аспекти аналізу та планування ліквідності комерційного банку.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань в роботі використовувалися абстрактно-логічний, еволюційний, порівняльний, коефіцієнтний, горизонтальний та динамічний методи.

Інформаційною базою роботи є навчальні посібники, періодичні видання, нормативно-правові акти, а також фінансова звітність за період 2018-2020 рр. АТ КБ «Приват Банк».

Практична цінність дослідження полягає у тому, що в кваліфікаційній роботі визначено теоретичні та прикладні аспекти планування ліквідності банку на основі оцінки гепу.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження та їхнє практичне значення доповідались на Студентській науково-практичній інтернет-конференції «Розвиток фінансової системи країни в умовах глобалізації» 19-20 травня 2021 року. Тема доповіді: «Вплив внутрішніх фінансових факторів на стан банківської ліквідності».

Особистий внесок здобувача. Наукові висновки та рекомендації є результатом самостійно проведеного автором дослідження щодо аналізу ліквідності та надійності банку та визначення шляхів його покращення.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Її загальний обсяг складає 67 сторінок комп'ютерного тексту, у тому числі 17 таблиць, 10 рисунків, список використаних джерел з 34 найменування, 2 додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ВИЗНАЧЕННЯ ТА АНАЛІЗУ ЛІКВІДНОСТІ ТА НАДІЙНОСТІ БАНКУ

1.1. Сутність ліквідності та надійності банку

Ліквідність банку є однією з найважливіших системних характеристик банківської діяльності, яка потребує вивчення, аналізу та ефективного управління. Банк, який має проблеми з ліквідністю, не може виконувати власні функції і проводити операції з обслуговування клієнтів; його рейтинг знижується, що значно ускладнює запозичення коштів із зовнішніх джерел, а тому втрачається потенційний прибуток.

Термін «ліквідність» (від лат. liquidus – рідкий, плинний) у буквальному розумінні означає легкість реалізації, продажу, перетворення матеріальних цінностей у грошові кошти [1].

Відповідно до законодавства [2] поняття ліквідності відповідає як здатність банку забезпечити своєчасне виконання своїх грошових зобов'язань, яка визначається збалансованістю між строками і сумами погашення розміщених активів та строками і сумами виконання зобов'язань банку, а також строками та сумами інших джерел і напрямів використання коштів.

Аналіз літературних джерел показав, що на сьогодні немає єдиної точки зору щодо визначення даного поняття, особливо якщо порівнювати підходи до трактування ліквідності банку серед вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів.

Узагальнивши вивчену літературу [1-9], виявлено, що дослідження поняття «ліквідність банку» доцільно проводити в розрізі основних його економічних ознак.

До економічних ознак віднесено:

- економічна суть (гроші, економічні відносини (виконання зобов'язань), економічні відносини (виконання зобов'язань і забезпечення розвитку), доступ до грошових коштів);
- своєчасність виконання зобов'язань (визначена і невизначена);
- розмір виконання зобов'язань (визначений і невизначений);
- суб'єкти, перед якими банк виконує свої зобов'язання (вкладники, позичальники, кредитори, невизначені);
- втрати, що зазнає банк при забезпеченні ліквідності (без втрат, при мінімальних втратах, невизначені);
- види зобов'язань, які виконує банк (до запитання, строкові, невизначені);
- джерела поповнення високоліквідних активів (внутрішні, зовнішні, невизначені).

Варто зазначити, що аналіз літературних джерел також дозволив встановити, що поряд із поняттям «ліквідність банку» в теорії та практиці використовуються такі поняття, як «ліквідність банківської системи», «ліквідність балансу банку», «ліквідність активів і пасивів».

Враховуючи зазначене, вважаємо за доцільне коротко розглянути усі ці поняття та встановити взаємозв'язок між ними

Взаємозв'язок понять «ліквідність банківської системи», «ліквідність банку», «ліквідність балансу», «ліквідність активів та пасивів» наведена на рис. 1.1.

Зазначимо, що в кваліфікаційній роботі ми будемо оперувати саме поняттям «ліквідність банку».

Рис. 1.1. Взаємозв'язок понять «ліквідність банківської системи», «ліквідність банку», «ліквідність балансу», «ліквідність активів та пасивів» [3-12]

Тому, у табл. 1.1 представлено трактування поняття «ліквідність банку».

Таблиця 1.1.

Дослідження поняття «ліквідність банку» [3-12]

Автор	Трактування поняття «ліквідність банку»
1	2
	Здатність банку своєчасно і в повному обсязі виконувати взяті на себе балансові та позабалансові зобов'язання та своєчасно і в повному обсязі забезпечити можливі потреби платоспроможних клієнтів у кредитних коштах за умови збереження постійної позитивної маржі між середньою вартістю наданих та залучених коштів

Продовження табл. 1.1

1	2
	Базовий показник захищеності клієнтів у ситуаціях, коли банк зобов'язаний погасити свої заборгованості у найкоротший термін
	Спроможність забезпечувати своєчасне виконання своїх грошових зобов'язань, завдяки збалансованості між строками та сумами погашення розміщених активів і строками та сумами виконання зобов'язань, а також строками та сумами інших джерел і напрямів їх використання
	Здатність своєчасно виконувати свої зобов'язання. Інакше кажучи, суми його грошових коштів, які можна швидко мобілізувати з інших джерел, дають змогу вчасно виконувати зобов'язання, відображені в пасиві балансу
	Здатність, не порушуючи внутрішніх та зовнішніх регулятивних вимог, виконувати усі зобов'язання в повному обсязі у необхідній валюті та у відповідний строк за рахунок структури балансу, а також спроможність фінансувати зростання кредитно-інвестиційного портфеля, зокрема завдяки зовнішнім запозиченням
	Потенційні можливості інституту кредитування відносно виконання своїх боргових та фінансових зобов'язань перед всіма контрагентами, рівень досяжності (можливостей) яких формулюється відповідно до статичних та динамічних характеристик ефективності використання банківських ресурсів та їх розміщення

В теорії фінансового аналізу існує два підходи до характеристики ліквідності комерційних банків. Ліквідність можна розуміти як запас чи як потік [5-9]:

- ліквідність містить у собі визначення можливості комерційного банку виконувати свої зобов'язання перед клієнтами у визначений момент часу шляхом зміни структури активів в сторону їх високоліквідних статей за рахунок наявних невикористаних резервів. З оцінкою ліквідності як «запасу» пов'язане поняття «ліквідність балансу банку». Отже, ліквідність комерційного банку як «запас» зумовлює статичний рівень оцінки ліквідності банку і може бути використана для розроблення основних напрямків діяльності банку для досягнення заданого рівня ліквідності;

- ліквідність за принципом потоку дає динамічну (активну) оцінку рівня ліквідності комерційного банку. В цьому випадку аналіз ліквідності проводиться постійно. Причому він не зводиться тільки до аналізу балансу. При такому підході з'являється можливість враховувати спроможність банку одержувати позики, забезпечувати надходження готівки від поточної операційної діяльності. Подібний аналіз допускає використання більшої інформації, даних про динаміку доходів банку за минулі періоди, своєчасне повернення позик, стан грошового ринку тощо. Отже, аналіз ліквідності як «потоку» дає можливість оцінити ефективність обраних напрямів у діяльності банку.

Таким чином, сутність аналізу ліквідності комерційного банку, як важливого інструмента управління його діяльністю, може зводитися до взаємозв'язку запасу та потоку ліквідності, що являють собою статичний та динамічний рівень поняття «ліквідність банку».

Перейдемо до вивчення сутності поняття «надійність банку».

Надійність банківського сектору в цілому та окремих банківських установ є однією із ключових характеристик стану та розвитку банківського сектору, що набуває все більшого значення із загостренням фінансової та соціально-економічної кризи. Однак на сьогодні серед науковців та дослідників немає єдиного підходу до визначення поняття надійності та методичних підходів її оцінки.

Проведений аналіз наукових джерел дозволяє виділити такі підходи до розуміння надійності банку.

1. Перший підхід полягає в ототожненні поняття «надійність» із поняттям «стійкість». Відповідно поняття надійності розглядається як «стійкість банку до змін на фінансовому ринку і здатність без затримок виконувати зобов'язання (щодо безпеки коштів, надання позикових коштів за укладеними кредитними договорами, здійснення платежів за виданими гарантіями, авальованими векселями та ін.)» [16-18].

2. У межах другого підходу пропонується розрізняти надійність банківської установи та її стійкість. При цьому надійність розглядається саме як

здатність банку без затримок у будь-якій ситуації на ринку виконувати взяті на себе зобов'язання, тоді як під стійкістю розуміють стабільність діяльності у середній та довгостроковій перспективі, що може бути оцінена якістю активів, достатністю капіталу та ефективністю його діяльності) [16-18]. На наш погляд, цей підхід дещо звужує поняття «надійності». По-перше, визначення «надійність» банківської установи лише з позицій збереження коштів та виконання своїх зобов'язань за ними обмежує поняття надійності інтересами вкладників. По-друге, такий підхід фактично зводить його до оцінки ліквідності банківської установи, а отже, обмежує поняття надійності здатністю управляти своїми зобов'язаннями в короткостроковій перспективі, а оцінку надійності – відповідно оцінкою показників, що характеризують миттєвий або поточний стан платоспроможності банку без аналізу або оцінки перспективного стану.

3. Третій підхід базується на дослідженні надійності банківської установи як комплексного поняття, складовою якого є його фінансова стійкість [19]. «Надійність є ширшим поняттям і поєднує в собі поняття стійкість та стабільний розвиток, характеризує банк як фінансову інституцію, грошово-кредитний інститут у загальному; стабільність – здатність до постійного динамічного розвитку; стійкість – його внутрішній стан».

Варто зазначити, що саме цей підхід відповідає рекомендаціям Міжнародного валютного фонду, що передбачають поширення країнами 25 індикаторів фінансової стійкості для сектору депозитних установ у цілому, в т.ч. 12 з яких є основними, а решта додатковими [20]. Серед них 9 показників розраховуються на основі капіталу (у т.ч. 5 базових), 10 показників – на базі активів (5 базових), 4 – на базі доходів-витрат (2 базових). Усі базові показники при цьому зведено у п'ять груп, що відповідно характеризують чотири напрями діяльності банку: достатність капіталу, якість активів, прибуток та рентабельність, ліквідність, чутливість до ринкового ризику [20].

Основні показники надійності банку:

1. Кредитні рейтинги банку.

Коротку, проте дуже змістовну інформацію характеризуючу надійність банку, може дати кредитний рейтинг. На жаль, навіть відносно високим показником за міжнародною шкалою серед усіх наших фінансових установ можуть похвалитися буквально одиниці. Для країн пострадянського простору граничним показником є кредитні рейтинги банків рівня В. Найнадійніші банки тут зазвичай досягають рівнів ВВВ+, ВВВ, ВВВ-. Це пов'язано ще і з тим, що кредитний рейтинг будь-якої установи усередині країни не може бути вище, ніж аналогічний показник самої країни.

Оцінюючи надійність банку, треба звернути увагу на його кредитні рейтинги, присвоєні міжнародними і національними рейтинговими агентствами. Найбільш надійні банки країни повинні мати рейтинг не нижче рівня В по міжнародній шкалі і бажано А по національній. Кредитні рейтинги банків краще всього розглядати в порівнянні, зіставляючи показники декількох установ та вибираючи з них найнадійніші.

2. Аналіз засновників банку.

Оцінюючи міру надійності банків, дуже важливу увагу слід приділяти інформації про засновників. Зазвичай вона вказана на сайті самого банку. Відразу можна сказати, що якщо така інформація тримається в секреті — до такої фінустанови слід віднестися з особливою обережністю.

3. Розмір активів банку.

Ключовий показник, по якому Національний Банк розділяє банківські установи країни на різні категорії – розмір активів (він же розмір пасивів, або просто баланс банку, балансовий капітал). У поняття активи банку входить:

- усе майно;
- усі видані кредити;
- уся наявна касова готівка;
- інвестиційний портфель, цінні папери.

Міра надійності банку залежить від показника його активів або чистих активів. Найнадійніші банки мають найвищі балансові показники і знаходяться на перших позиціях рейтингу фінансових установ країни.

4. Власний капітал банку.

Ще один важливий показник, що визначає надійність банку — його власний капітал і його доля в сукупному об'ємі капіталу. Цей показник порівнюють з показниками інших банків. Чим вища частка власного капіталу в загальному розмірі пасивів, тим краще: це говорить про те, що банк більше ризикує власними грошима по відношенню до грошей вкладників. Найнадійніші банки займають лідируючі позиції в країні по рівню власного капіталу. Співвідношення власних і запозичених коштів не повинно бути занадто низьким порівняно з іншими фінансовими установами.

5. Проблемні активи банку.

Міра надійності банку дуже сильно залежить від рівня його проблемних активів – простіше кажучи, тих кредитів, які позичальники не повернули і навряд чи повернуть. Навіть найбільші банки, що займають перші позиції в рейтингах країни по рівню активів і капіталу можуть стати банкрутами через високий рівень простроченої заборгованості, тому що проблемні активи припускають формування величезних резервів в Національному Банку, які можуть досягати 100% від розміру заборгованості. Таким чином, при неповерненні кредиту банк фактично втрачає подвійну суму: сам кредит + такі ж відрахування в резерв. Це робить дуже негативний вплив на його ліквідність. Якщо рівень проблемних активів перевищує 10% від загального об'єму заборгованості по кредитах, ризик довіри такому банку своїх заощаджень дуже високий. А якщо цей показник вище 20%, то не рекомендується вкладати особисті фінанси в такий банк. Також важливою роллю виступає оцінка, наскільки диверсифікований кредитний портфель банку. Адже якщо переважну долю кредитів банк видає якійсь одній компанії або декільком фірмам одного власника, доля проблемних активів може дуже різко вирости у будь-який момент, якщо ця компанія виявиться неплатоспроможною.

6. Вік банку і динаміка розвитку.

Важливим критерієм надійності банку виступає його вік і динаміка розвитку. Новостворені банки віком всього декілька років ще не так твердо

стоять на ногах, як банки із 20-ним стажем. Важливу роль грає і динаміка розвитку: якщо темпи зростання показників банку (нехай навіть молодого) обганяють конкурентів — це, поза сумнівом, може виступати позитивним чинником при оцінці надійності.

7. Фінансовий результат банку.

Зазвичай більшу довіру викликають фінансові установи, котрі мають прибутки та високі показники рентабельності. Банки, які стабільно отримують прибуток та нарощують його надійніші за своїх збиткових конкурентів. Тимчасові збитки під впливом різних чинників можуть мати навіть самі надійні банки, але вони не повинні носити систематичний характер.

Таким чином, своєчасність і повнота виконання своїх функцій банківськими установами та банківською системою в цілому значною мірою залежить від їх ліквідності, яка є однією із загальних якісних характеристик діяльності банку, що обумовлює його надійність, стійкість та конкурентоспроможність.

1.2. Фактори, які впливають на ліквідність банку

Одним із найважливіших завдань управління ліквідністю банку є аналіз факторів, які змінюють або можуть змінити її рівень. Банк повинен бути спроможним не лише вирішити проблеми, виявлені за показниками своєї ліквідності, а й здійснювати тактичне і стратегічне управління ліквідністю на основі всебічного аналізу всіх факторів, які тією чи іншою мірою впливають на можливість банку виконувати свої зобов'язання та задовольняти попит на кредити.

Для дослідження та аналізу факторів, що впливають на рівень ліквідності банку, необхідно визначити сутність цього поняття.

Фактор – це умова, рушійна сила будь-якого процесу, явища, яка вирішує характер або його риси [22, 23]. Отже, факторами, що впливають на ліквідність

банку, є умови, що визначають її реальний та потенційний рівень у визначений проміжок часу.

Провідні науковці по-різному підходять до визначення і класифікації факторів, що впливають на рівень банківської ліквідності, однак, більшість вчених схиляється до думки, що оскільки банк є відкритою системою і в кожен момент часу його діяльність залежить від зовнішнього та внутрішнього середовища, то і фактори впливу на його ліквідність доцільно розглядати, групуючи їх на внутрішні та зовнішні.

На відміну від внутрішніх чинників, зовнішні є неконтрольованими з боку банків. Через це особливої уваги набуває аналіз і прогнозування впливу зовнішніх чинників. Варто зауважити, що одним із найбільш вагомих зовнішніх чинників, що впливають на ліквідність банку, є політика Національного банку України, що здійснюється через систему державного нагляду і регулювання діяльності банків.

Поряд із зовнішніми чинниками на ліквідність банку впливають внутрішні чинники. Оскільки від репутації, розміру, фінансового стану, кількості клієнтів значною мірою залежать можливості банку щодо залучення депозитів, налагодження зв'язків із партнерами та інвесторами, що впливає на якість і структуру активів і пасивів.

Також, при дослідженні факторів впливу на ліквідність науковці, крім їх поділу на зовнішні та внутрішні, поглиблено досліджують їх за наступними ознаками [24, 25]:

1. Важливістю впливу:

- основні;
- другорядні

2. За часом дії:

- постійні;
- змінні

3. За характером впливу:

- фактори конструктивного характеру, що позитивно впливають на грошові потоки банку, стимулюючи їх надходження в більшій мірі, ніж вибуття, що позитивно впливає на ліквідність;

- фактори деструктивного характеру, що становлять загрозу ліквідності банку, оскільки їх реалізація стримує грошові надходження та стимулює їх вибуття, унаслідок чого, має місце дефіцит ліквідності.

Дослідження літературних джерел [21-25], показало, що внутрішні фактори впливу на ліквідність банку поділяються на фінансові та не фінансові, а зовнішні – на загальні та спеціальні (рис. 1.2.)

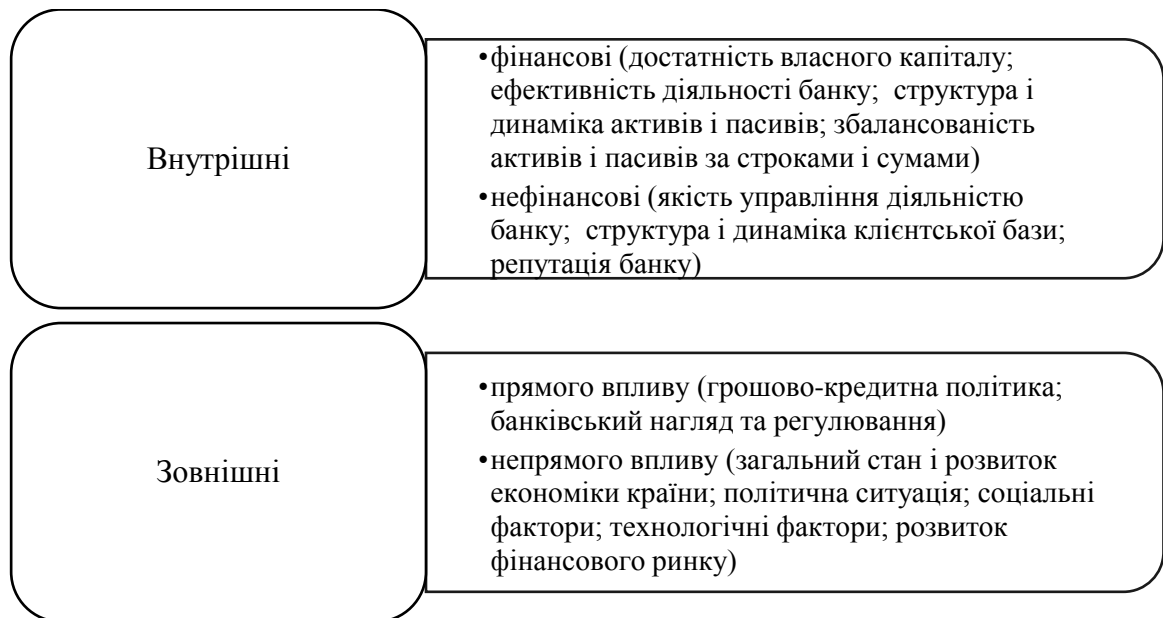

Рис. 1.2. Фактори, що впливають на ліквідність банку

Розглянемо наведені на рис. 1.2 фактори більш ґрунтовно.

Внутрішні фактори впливу на банк є керованими, тобто банк може управляти ними, вживати всіх необхідних заходів для того, щоб мінімізувати їх вплив або ж навпаки. До внутрішніх факторів можна віднести: капітальну базу банків, якість активів, їх диверсифікованість, рівень банківського менеджменту, кваліфікацію персоналу тощо.

Зовнішні чинники є некерованими. Банк не в змозі керувати та прорахувати їх вплив. Проте, він обов'язково має враховувати можливість їх

впливу при розробці стратегії забезпечення конкурентоспроможності. Загалом до зовнішніх факторів відносяться: економічне становище країни, рівень розвитку фінансового ринку, політична стабільність, нормативно – правова база, політика НБУ та різноманітні соціальні складові.

До внутрішніх факторів впливу на ліквідність банку належить менеджмент, тобто система управління діяльністю банку в цілому та ліквідністю, зокрема. Неефективний менеджмент банку проявляється, насамперед, у зростанні стратегічного та операційно-технологічного ризику банку.

Фактором, що опосередковано має вплив на ліквідність банку, є його імідж, що призводить до виникнення ризику репутації – наявного або потенційного ризику для надходжень та капіталу, що з'являється через погане сприйняття іміджу банку клієнтами, акціонерами (учасниками), контрагентами або наглядовими органами. Цей ризик має місце на всіх рівнях організації, через що банки повинні відповідально ставитися до своїх відносин із клієнтами та суспільством [25].

Фактори банківського менеджменту (внутрішні нефінансові), входять до групи інтегральних факторів, що впливають на всю діяльність банку та ефективність управління всіма ризиками.

Наступна група факторів є фінансовими, що генеруються активами і пасивами банку, і, окрім ліквідності, впливають на рівень його процентного та валютного ризику.

Капітальна база передбачає наявність значної абсолютної величини власного капіталу в якості головного захисного джерела покриття ризиків активів та гарантування коштів вкладників. В умовах нестабільного зовнішнього середовища саме додаткові внески власників повинні слугувати джерелом підтримки ліквідності [22, 25].

Важливим фактором впливу на ліквідність банку є якість ресурсної бази, критерієм якої є її стабільність. Чим більша частка стабільних ресурсів, тим вище ліквідність банку, оскільки полегшується її прогнозованість та керованість.

Збільшення стабільної частки ресурсної бази знижує потребу банку в ліквідних активах, оскільки передбачає поновлення зобов'язань банку.

Вагомий вплив на ліквідність банку здійснює узгодженість активів і пасивів за строками і сумами. Погашення своїх зобов'язань перед клієнтом банку має на меті узгодження строків, на які інвестуються грошові кошти, з тим терміном, на який надали їх вкладники. Нехтування цього правила у банківській діяльності може призвести до неспроможності своєчасного та повного виконання банком зобов'язань перед кредиторами за відсутності додаткових джерел покриття розриву ліквідності [24, 25].

На відміну від внутрішніх чинників, зовнішні є неконтрольованими зі сторони банків. Через це особливої уваги набуває аналіз і прогнозування впливу зовнішніх чинників. Значно впливає на ліквідність банків загальний стан та розвиток економіки країни.

Нестабільний і послаблений стан економіки спричиняє недовіру клієнтів та інвесторів до банківської системи. Це призводить до відтоку депозитів з банків, погіршення якості кредитного портфелю і послаблення ліквідності. Нерівномірність регіонального розвитку економіки обумовлює необхідність прогнозування грошових потоків залежно від територіального розташування структурних підрозділів банку.

Від коливань попиту населення та суб'єктів господарювання на депозити та кредити залежать обсяги банківських операцій, що безпосередньо впливає на ліквідність банку. Наявність інфляційних очікувань і рівень інфляції визначають стратегічні напрями банківської політики. В першу чергу, це стосується оцінки строковості залучених коштів та збільшення обсягів довгострокових кредитів, адже рівень інфляції впливає на розмір процентних ставок [20, 22, 25].

Також, останнім часом заслуговує на увагу вплив політичної ситуації на ті чи інші явища, включаючи банківський сектор і ліквідність банків зокрема. Нестабільна політична ситуація призводить до постійної зміни законодавства, вимог до банків, частого перегляду податків. Це майже унеможлиблює

планування банківської політики, створює додаткові перешкоди в управлінні ліквідністю банків.

Варто також виділити соціальні чинники, до яких віднесено середній рівень доходів, витрат і заощаджень населення, прожитковий мінімум, мінімальну заробітну плату, обсяги соціальних виплат населенню тощо. Соціальні чинники обумовлюють бажання і спроможність населення користуватись банківськими послугами. Так, збільшення заощаджень фізичних осіб сприяє зростанню пропозиції ліквідних коштів.

Одним з найбільш вагомих зовнішніх чинників, що впливають на ліквідність банку, є політика Національного банку України, що здійснюється через систему державного нагляду і регулювання діяльності банків. Національний банк встановлює і контролює обов'язкові нормативи ліквідності для банків, надає кредити для підтримки ліквідності, впливає на функціонування міжбанківського ринку, встановлюючи обов'язкові резерви банків, регулюючи загальну грошову масу, рівень інфляції та стан валютного ринку.

Таким чином, фактори впливу на ліквідність банку можна розглядати як корисну інформацію для ухвалення управлінських рішень. Недостатній рівень ліквідності спричиняє не лише неспроможність банку розраховуватися за своїми зобов'язаннями, а й неможливість залучення коштів для стабільного і ефективного функціонування

1.3. Методи аналізу ліквідності та надійності банку

Оцінювання банку виконується з двох сторін: внутрішньої – комітетами, створеними самим банком і зовнішньої – незалежними аудиторськими компаніями.

Перше виконується банком, щоб визначити, чи ефективною є діяльність у кожному з напрямів. На основі результатів розрахунків приймаються управлінські рішення, координується діяльність філій та підрозділів, проводиться об'єктивна оцінка перспектив розвитку банку, а також визначаються надійність та фінансова

стійкість установи.

Друге слугує індикаторами для порівняння діяльності різних банків, на основі яких формуються рейтинги надійності та успішності всіх банків країни. Банки підлягають рейтинговому ранжуванню з метою визначення найкращих на ринку за різними показниками та визначення переваг одного банку перед іншим. У цьому зацікавлені всі учасники фінансового ринку: кредитори, інвестори, органи банківського нагляду, громадськість.

Такі рейтинги можуть використовуватись як для публічного висвітлення, так і для внутрішнього використання Національним Банком України [1].

На практиці існує багато різних приватних і офіційних систем рейтингування. Найвідомішими серед них є системи рейтингування банків, розроблені світовими лідерами у цій сфері –рейтинговими компаніями Fitch, Standard&Poor's, Moody's. Офіційно визнаною системою рейтингування банків, яку широко використовують наглядові органи багатьох країн світу, є система CAMELS. Це американська рейтингова система оцінки банків, яка розроблена та запроваджена Федеральною резервною системою та федеральними агентствами Office of the Comptroller of the Currency (OCC) и Federal Deposit Insurance Corporation (FDIC) в 1978 році [26].

За рейтинговою системою CAMELSкожен банк отримує оцінку від 1 до 5 за кожним з шести критеріїв, назви яких і склали дану аббревіатуру:

C: Capitaladequacy (Достатність капіталу) – оцінка розміру капіталу банку щодо його достатності для захисту інтересів вкладників та підтримки платоспроможності. Фахівці розглядають капітал як основний засіб захистукоштів вкладників. Банк із міцним капіталом може витримати значні втрати без ризику для вкладів своїх клієнтів. Основним методом оцінки достатності капіталу є коефіцієнтний аналіз.

A: Assetquality (Якість активів) – спроможність забезпечення повернення активів, вплив проблемних активів на загальний фінансовий стан банку. Цей критерійпередбачає виявлення таких активів, які не можна використати у ризикових ситуаціяхабо у звітностях їх вартість є нижчою за реальну.

M: Management (Менеджмент) – оцінка методів управління банком щодо ефективності діяльності, встановленого порядку праці, методів контролю. Хоч в аббревіатурі рейтингу цей показник займає центральне положення, як правило, управління оцінюють в останню чергу, оскільки при цьому узагальнюють інші важливі компоненти аналізу. Зрозуміло, що методи управління оцінюються суб'єктивно, і для цього не можна використовувати коефіцієнтні показники.

E: Earning (Надходження) – достатність доходів банку для його перспективного розвитку. Банкам необхідно бути прибутковими для того, щоб збільшувати свій капітал. Незважаючи на те, що новий капітал банку може надходити із зовнішніх джерел, наприклад, у результаті випуску нових акцій або грошової ін'єкції з боку його власників, значна частина нового капіталу надходить за рахунок прибутків. Ці надходження банку являють собою цінність тільки тоді, коли вони не витрачаються, адже банк, який виплачує велику частину свого прибутку у вигляді дивідендів, не забезпечує збільшення свого капіталу.

L: Liquidity (Ліквідність) – здатність банку забезпечити своєчасне та повне поєднання джерел надходження та використання коштів. Основними факторами оцінки ліквідності є тенденції, обсяг і джерела ліквідних активів, у тому числі високоліквідних, що можуть бути використані для виконання поточних зобов'язань банку, стабільність залучених коштів, відповідність строків і сум повернення залучених та розміщених коштів залежність від дорогих, нестабільних джерел фінансування (міжбанківські кошти тощо) для забезпечення потреб у ліквідності.

S: Sensitivity (Чутливість до ринкового ризику) – ступінь реагування банку на зміну ситуації на ринку. Даний показник включає оцінку ринкових ризиків (валютного, портфельного, процентного, цінового та інших), а також оцінку системи управління ними [26].

Виходячи з компонентів зовнішнього рейтингу, можемо зробити висновок, що найважливішим є оцінювання якості активів, шляхи надходження грошових коштів та ліквідність.

Далі розглянемо методологію внутрішньої оцінки фінансового стану банку.

Основними показниками, що використовуються банками для оцінки власного стану є:

а) дохідність –прибуток, відсоток чистих пасивів, дохід на капітал, відсоток номінального капіталу;

б) рентабельність –рівень ефективності використання ресурсів і капіталу банку. Відображає рівень ефективності використання ресурсів і капіталу банку;

в) номінальна відсоткова ставка –ліквідні активи, клієнтські кредити, цінні папери, депозити;

г) високоліквідні активи –питома вага високоліквідних активів, коефіцієнт ліквідності;

д) величина кредитно-інвестиційного портфелю –питома вага кредитів, питома вага в чистих активах;

е) депозитні кошти клієнтів, міжбанківські кредити та вклади –питома вага в чистих пасивах [27, 28].

Враховуючи завдання кваліфікаційної роботи, зупинимось більш детальніше на вивченні методичних підходів до рцінки ліквідності банку.

Методи оцінки ліквідності кредитної організації можуть мати якісне і кількісне наповнення.

Якісна оцінка ліквідності заснована на коефіцієнтному аналізі, який базується на розрахунку коефіцієнтів ліквідності, що характеризують співвідношення залишків ліквідних активів і зобов'язань, стабільність зобов'язань банку і потреба банку в додаткових коштах.

Кількісна оцінка відображає ризик ліквідності як величину можливих витрат, спрямованих на підтримку платоспроможності банку, а також недоотриманий прибуток в разі надлишку ліквідних активів. Для оцінки кількісної величини ризику ліквідності застосовується метод аналізу розривів ліквідності (ГЕП-аналіз). Цей аналіз оцінює позицію ліквідності як різниця обсягів активів і пасивів з термінами погашення, що належать до заданої певним

чином періоду. В основі аналізу розривів ліквідності лежить калькуляція вхідних і вихідних фінансових потоків.

Всі методи визначення потреби банку в ліквідних коштах засновані на певних допущеннях і дають тільки приблизну оцінку розміру необхідних ліквідних коштів у будь-який момент часу.

Як було зазначено в пункті 1.2 кваліфікаційної роботи, ліквідність банку тісно пов'язана з поняттям ліквідності балансу. Цей показник визначається співвідношенням вимог (статей активу) на певний момент часу.

Отже, ліквідність банківського балансу є складовою загальної ліквідності банку, а відтак процедура визначення ліквідності балансу є необхідним етапом аналізу рівня ліквідності банку.

Проте ліквідність балансу є лише необхідною, але не достатньою умовою для висновків про те, що банк ліквідний. Насправді може виникнути ситуація, коли банк повністю чи частково неліквідний (тобто не має можливості постійно підтримувати свою ліквідність), і разом з тим його баланс достатньо ліквідний. Виникнення такої ситуації пов'язане із невідповідністю між строками розміщення активів та строками виконання зобов'язань баіквідність банку тісно пов'язана з поняттям ліквідності балансу. Цей показник визначається співвідношенням вимог (статей активу) та зобов'язань банку.

В табл.1.2 представлено показники, які використовують для оцінки ліквідності банку щодо його здатності перетворювати активи в грошову готівку для погашення зараз (на дату складання балансу) та в найближчий період зобов'язань перед клієнтами за їх поточними, депозитними, ощадними рахунками, а також перед кредиторами, інвесторами, акціонерами [27, 28].

Основними джерелами аналізу ліквідності є щоденний та місячний баланс банку. Використовуючи дані щоденного балансу, НБУ контролює виконання обов'язкових нормативів ліквідності кожним банком окремо.

Показники, що характеризують ліквідність балансу банку [28]

Найменування показника	Алгоритм розрахунку	Економічний зміст
Коефіцієнт миттєвої ліквідності	$K_{мл} = \frac{(K_{кр} + K_a)}{D}$	Показує можливість банку погашати «живими» грошми з коррахунків і каси зобов'язання за всіма депозитами (D)
Коефіцієнт загальної ліквідності зобов'язань банку	$K_{зл} = \frac{A_{заг}}{Z_{заг}}$	Характеризує максимальну можливість банку в погашенні зобов'язань ($Z_{заг}$) всіма активами ($A_{заг}$)
Коефіцієнт відношення високоліквідних до робочих активів	$K_{свр} = \frac{A_{вл}}{A_p}$	Характеризує питому вагу високоліквідних активів ($A_{вл}$) у робочих активах (A_p)
Коефіцієнт ресурсної ліквідності зобов'язань	$K_{рл} = \frac{A_d}{Z_{заг}}$	Характеризує забезпечення дохідними активами банку (A_d) його загальних зобов'язань ($Z_{заг}$) і сповіщає про часткове погашення зобов'язань банку поверненнями дохідних активів
Коефіцієнт ліквідного співвідношення виданих кредитів і залучених депозитів	$K_{лскд} = \frac{КР}{D}$	Розкриває, наскільки видані кредити (КР) забезпечені всіма залученими депозитами (D) (чи є незбалансована ліквідність)
Коефіцієнт генеральної ліквідності зобов'язань	$K_{глз} = \frac{(K_{кр} + K_a)}{Z_{заг}}$	Розкриває здатність банку погашати зобов'язання ($Z_{заг}$) високоліквідними активами ($A_{вл}$) та через продаж майна (A_m)

Оскільки на показники ліквідності банку впливають різноманітні чинники, як було зазначено у пункті 1.2, зокрема такі, як якість активів, структура пасивів, достатність капіталу, фінансовий стан позичальників, то в процесі аналізу, крім балансу, можуть використовуватися й інші доступні інформаційні джерела, які поділяють на:

- внутрішні – внутрішньобанківську інформацію, яка закрита для сторонніх осіб (звітність про депозитну діяльність банку, звітність про стан кредитного портфеля банку, звітність про портфель цінних паперів, звітність про формування резервів на покриття ризиків за активними операціями, кредитні договори, інформація про прострочені, пролонговані та реструктуризовані

кредити, минула інформація про повернення кредитів позичальниками, дані про рух коштів за рахунками клієнтів);

- зовнішні: інформація, одержана безпосередньо від клієнтів та контрагентів банку; офіційні повідомлення: рейтинги, статистичні дані, повідомлення засобів масової інформації, інформація про операції банку на відкритих ринках, біржах, у позабіржових системах.

Зовнішні джерела інформації мають велике значення в процесі прогнозування ліквідності. Різноманітність цієї інформації (яка часто є неформальною) забезпечує об'єктивність та різнобічність аналітичного процесу. Крім того, інформація, одержана на ринку, є досить оперативною, оскільки ринок реагує на певні зміни ще до того, як ці зміни знайдуть відображення в офіційних матеріалах (фінансовій звітності позичальника, рішеннях суду, офіційних звітах тощо) [25, 27, 28].

Таким чином, об'єктивно і точно прогнозувати потребу в ліквідних коштах на перспективу банк може за допомогою комплексного аналізу всіх інформаційних джерел.

Висновки до розділу 1

В результаті дослідження теоретичних аспектів сутності понять надійності та ліквідності комерційних банків було встановлено, що ліквідність, передусім, характеризується легкістю реалізації, продажу, перетворення матеріальних цінностей та інших активів у грошові кошти.

Виявлено, що низький рівень ліквідності банку обмежує його платоспроможність, а надлишкова ліквідність банку свідчить про його неспроможність ефективно розпоряджатися наявними вільними ресурсами, отже з цього було зроблено висновок, що банки повинні постійно керувати ліквідністю, підтримуючи її на достатньому рівні для своєчасного виконання всіх прийнятих на себе зобов'язань.

Визначено фактори, що впливають на стан банківської ліквідності. Встановлено, що фактори доцільно поділяти на зовнішні та внутрішні для забезпечення якості аналізу, що проводиться банком.

Також розглянуто методи оцінки та прогнозування ліквідності банку. Встановлено, що ліквідність банківського балансу є складовою загальної ліквідності банку, а відтак процедура визначення ліквідності балансу є необхідним етапом аналізу рівня ліквідності банку. А проводити об'єктивне і точне прогнозування потреби в ліквідних коштах на перспективу банк може за допомогою комплексного аналізу всіх інформаційних джерел.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ АТ КБ «ПРИВАТ БАНК»

2.1. Загальна характеристика банку

АТ КБ «Приват банк» – найбільший універсальний міжрегіональний комерційний банк України, орієнтований перш за все на платіжні операції для населення і юридичних осіб усіх форм власності.

На сьогодні банк обслуговує 500 тисяч корпоративних клієнтів, 450 тисяч приватних підприємців і понад 9 мільйонів рахунків фізичних осіб. Щодня послугами Приват Банку користується понад 2 мільйонів осіб.

Інноваційна політика Приват Банку орієнтована на впровадження на українському ринку принципово нових, передових банківських послуг, які надають клієнтам нові можливості управління своїми фінансами. АТ КБ «Приват Банк» першим в Україні запропонував своїм клієнтам послуги інтернет-банкінгу «Приват24» і GSM-банкінгу, а також послуги з продажу через мережу своїх банкоматів і POS-терміналів електронних ваучерів провідних операторів мобільного зв'язку та IP-телефонії.

На українському ринку АТ КБ «ПриватБанк» здійснює свою діяльність вже понад 25 років. За період свого існування банк досягнув лідируючих позицій на ринку банківських послуг України за рахунок збільшення частки ринку, підвищення ефективності діяльності, постійного підвищення надійності, збільшення конкурентоспроможності і комплексності надання банківських продуктів для своїх клієнтів. Демонструючи високі темпи розвитку, надійність і відмінну якість послуг, що надаються, Приватбанк досяг не тільки вітчизняного, але і міжнародного признання.

АТ КБ «Приват Банк» надає повний спектр банківських послуг, однак розрахунки і касове обслуговування – це одна з найбільш поширених послуг, якою користується вся група клієнтів, незалежно від юридичного статусу і розміру капіталу.

Розрахунково- касове обслуговування в АТ КБ «Приват Банку» має низку переваг, серед яких якість обслуговування і оперативне здійснення всіх видів платежів в національній та іноземній валюті, обслуговування рахунків організацій всіх форм власності, безкоштовне надання консультаційних послуг, інформаційна підтримка бізнесу, інкасація, перевезення та зберігання цінностей, система електронних платежів «Клієнт-банк», «Інтернет Клієнт-банк», обслуговування масових виплат, наявність розгалуженої філіальної мережі по всій Україні.

Основні види послуг, які надає АТ КБ «Приват Банк»:

Для корпоративних клієнтів:

- розрахунково-касове обслуговування;
- кредитування і банківські гарантії;
- депозити;
- валютно-обмінні операції;
- вексельні операції;
- акредитивне обслуговування в національній валюті;

Для фізичних осіб:

- розрахункові операції;
- вкладні операції;
- кредитування;
- пластикові карти;
- банківські метали;

Основні послуги інвестиційного бізнесу:

- реєстраторська діяльність;
- торгові операції з цінними паперами;
- інвестиційна діяльність.

Банк створює на території України та за її межами дочірні банки, філії і представництва. Свої заощадження довіряють АТ КБ «Приват Банк» майже третину всіх вкладників України. Більше 40% клієнтів українських банків вибирають Приват Банк при відкритті поточного рахунку і понад 35%

користуються послугами банку при здійсненні грошових переказів, що свідчить про високий рівень довіри до банку з боку населення.

Стратегія банку спрямована на перехід від обслуговування у відділеннях банку до ідеології навчання клієнтів використанню дистанційних інструментаріїв банківського обслуговування та бути лідером в Україні з надання населенню і юридичним особам усіх форм власності платіжних та інших банківських послуг.

2.2. Аналіз основних нормативів діяльності АТ КБ «Приват Банк»

Згідно з Законом України «Про банк і банківську діяльність» [29] основний капітал банку включає статутний капітал і розкриті резерви, які створені або збільшені за рахунок нерозподіленого прибутку, надбавок до курсу акцій і додаткових внесків акціонерів у статутний капітал, загальний фонд покриття ризиків, що створюється під невизначений ризик при проведенні банківських операцій, за винятком збитків за поточний рік і нематеріальних активів.

Відповідно до Закону України «Про Національний банк України» [30] та Закону України «Про банки і банківську діяльність» [29] Національний банк України установлює порядок визначення регулятивного капіталу банку та такі економічні нормативи, що є обов'язковими до виконання всіма банками:

- нормативи капіталу:
  1. мінімального розміру регулятивного капіталу (Н1),
  2. достатності (адекватності) регулятивного капіталу (Н2),
  3. достатності основного капіталу (Н3);
- нормативи ліквідності:
  1. миттєва ліквідність (Н4),
  2. поточна ліквідність (Н5),
  3. короткострокова ліквідність (Н6);

Відповідно до змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затверджених постановою Правління Національного банку

України від 01.08.2019 № 102, починаючи з 02.09.2019 економічні нормативи Н4 та Н5 не розраховуються.

Мінімальний розмір регулятивного капіталу банку (Н1), що отримав банківську ліцензію після 11 липня 2014 року, має становити 500 мільйонів гривень.

Відповідно до існуючих вимог до капіталу, встановлених НБУ, банки повинні утримувати коефіцієнт достатності капіталу (Н2) на рівні не менше 10% від суми активів, зважених з урахуванням ризику, розрахованих згідно з вимогами Національного банку України.

Цей норматив встановлено з метою визначення спроможності банку захистити інтереси вкладників, кредиторів та інвесторів від непередбачених збитків.

Розглянемо більш детально усі вищенаведені нормативи.

Регулятивний капітал (Н1) розраховується наступним чином (2.1):

$$H1 = C_p = C_o + C_d \quad (2.1)$$

де C_p – регулятивний капітал, грн.,

C_o – основний капітал (капітал 1-го рівня), грн.,

C_d – додатковий капітал (капітал 2-го рівня), грн.

Основний капітал банку розраховується так (2.2):

$$C_o = C_y + P_o + P_m - P_n - A_n^o - K_n - Y \quad (2.2)$$

де C_y – фактично сплачений зареєстрований статутний капітал, грн.,

P_o – сукупні резерви банку, що складаються з резервів, які створені за рахунок нерозподіленого прибутку, дивіденди, що направлені на збільшення статутного капіталу, емісійні різниці, резервні фонди, які створюються згідно з законами України, під невизначений ризик, грн.,

P_m – прибуток минулих років, грн.,

P_n – сума недосформованих резервів під можливі збитки, грн.,

A_n^o – залишкова вартість нематеріальних активів, грн.,

K_n – капітальні вкладення у нематеріальні активи, грн.,

$У$ – збитки минулих та поточного років, грн.

Додатковий капітал банку складається з наступних чинників (2.3):

$$C_d = P_{сз} + P_a + P_T + D_c \quad (2.3)$$

де $P_{сз}$ – резерви під стандартну заборгованість інших банків, клієнтів за кредитними операціями, грн.,

P_a – результат переоцінки основних засобів, статутного капіталу, грн.,

P_T – прибуток поточного року, грн.,

D_c – субординований борг, грн.

Норматив адекватності регулятивного капіталу або норматив платоспроможності (Н2) відображає здатність банку своєчасно і в повному обсязі розрахуватися за своїми зобов'язаннями, що впливають із торговельних, кредитних або інших операцій грошового характеру. Чим вище значення показника адекватності регулятивного капіталу, тим більша частка ризику, що її приймають на себе власники банку; і навпаки: чим нижче значення показника, тим більша частка ризику, що її приймають на себе кредитори/вкладники банку.

Значення показника адекватності регулятивного капіталу визначається як співвідношення регулятивного капіталу банку до сумарних активів і певних позабалансових інструментів, зважених за ступенем кредитного ризику та зменшених на суму створених відповідних резервів за активними операціями та на суму забезпечення кредиту (вкладень в боргові цінні папери) безумовним зобов'язанням або грошовим покриттям у вигляді застави майнових прав. Нормативне значення нормативу Н2 має бути не меншим ніж 10% [31].

Норматив платоспроможності розраховується так (2.4):

$$H2 = \frac{C_p}{A_p} 100\% = \frac{C_p}{0A_1 + A_2 0,1 + A_3 0,2 + A_4 0,5 + A_5 1,0} * 100\% \quad (2.4)$$

де A_p – активи з урахуванням рівні ризику кожного з видів активів, грн.,
 A_i – сума активів i -го рівня ризику, грн.,
 g_i – процент ризику, долі од.

Норматив адекватності основного капіталу (НЗ) встановлюється з метою визначення спроможності банку захистити кредиторів і вкладників від непередбачуваних збитків, яких може зазнати банк у процесі своєї діяльності залежно від розміру різноманітних ризиків.

Показник адекватності основного капіталу банку розраховується як співвідношення основного капіталу до загальних активів банку (2.5).

Нормативне значення нормативу НЗ має бути не меншим ніж 4% [31].

$$НЗ = \frac{C_o}{A - P_{сз}} * 100\% \quad (2.5)$$

Норматив короткострокової ліквідності (Н6) встановлюється для контролю за здатністю банку виконувати прийняті ним короткострокові зобов'язання за рахунок ліквідних активів й визначається як співвідношення ліквідних активів ($A_{л}$) до короткострокових зобов'язань ($З_{кц}$) (2.6):

$$Н6 = \frac{A_{л}}{З_{кц}} * 100\% \quad (2.6)$$

Нормативне значення нормативу Н6 має бути не менше ніж 60 %.

До розрахунку нормативу короткострокової ліквідності включаються ліквідні активи та короткострокові зобов'язання з початковим строком погашення до одного року.

До ліквідних активів при розрахунку нормативу Н6 включаються:

- готівкові кошти;
- банківські метали;
- кошти на кореспондентських рахунках, що відкриті в Національному банку та інших банках;
- короткострокові депозити, що розміщені в Національному банку та інших банках;

- короткострокові кредити, що надані іншим банкам;
 - боргові цінні папери органів державної влади в торговому портфелі банку, у портфелі банку на продаж та в портфелі банку до погашення.

До короткострокових зобов'язань включаються:

- кошти до запитання;
- кошти бюджету України;
- короткострокові кредити, які одержані від Національного банку та інших банків;
- короткострокові депозити інших банків і клієнтів;
- короткострокові цінні папери власного боргу, емітовані банком;
- зобов'язання і вимоги за всіма видами гарантій, порук, авалів;
- зобов'язання з кредитування, які надані банкам і клієнтам [31].

Основні банківські нормативи діяльності АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр. наведені у табл. 2.1-2.2.

Таблиця 2.1

Основні нормативи капіталу (платоспроможності) АТ КБ «Приватбанк»
за 2018-2020 рр.

Найменування показника	Нормативне значення	2018р.	2019р.	2020р.	Відхилення, +/-	
					2019/ 2018	2020/ 2019
Регулятивний капітал банку (Н1), млн. грн.		19555683	19223588	32256911	-332095	13033323
Норматив адекватності регулятивного капіталу (Н2), %	Не менше 10%	17,46	14,15	28,09	-3,31	13,94
Норматив адекватності основного капіталу (Н3), %	Не менше 7%	-	7,13	14,06	-	6,93

З отриманих даних можна сказати, що протягом досліджуваного періоду існуючий обсяг капіталу дозволяв банку виконувати всі нормативні вимоги НБУ

щодо ризиків і достатності капіталу.

Виходячи з даних табл. 2.1 можна сказати, що за 3 роки всі показники мали тенденцію до зниження у 2019 р. у порівнянні з 2018 р., а у 2020 р., навпаки, всі розраховані показники збільшились.

Незважаючи на зниження показників у 2019 р. їх значення залишалися у межах нормативного значення.

Таблиця 2.2

Основні нормативи ліквідності ПАТ КБ «Приватбанк» за 2013-2015 рр.

Найменування показника	Нормативне значення	2018р.	2019р.	2020р.	Відхилення, +/-	
					2019/ 2018	2020/ 2019
Норматив миттєвої ліквідності (Н4), %	Не менше 30%	43,46	-	-	-	-
Норматив поточної ліквідності (Н5), %	Не менше 40%	141,98	-	-	-	-
Норматив короткострокової ліквідності (Н6), %	Не менше 60%	97,74	100,41	92,92	2,67	-7,49

Як видно з даних табл. 2.2, всі нормативні значення показників ліквідності за досліджуваний період виконувались, що говорить про достатнє забезпечення банком погашення всіх своїх зобов'язань.

Щодо показника короткострокової ліквідності (Н6) у 2020 р. простежується незначне його зниження (на 7,49 п.п.), проте значення відповідає встановленим нормативам (більше 60%).

Таке зниження показника короткострокової ліквідності могло бути спричинене збільшенням обсягів короткострокових зобов'язань банку.

Наочно динаміки зміни нормативів ліквідності та капіталу АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр. представлена на рисю 2.1.

Рис. 2.1. Динаміка зміни нормативних показників капіталу та ліквідності АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр.

Таким чином, АТ КБ «Приват Банк» сформував та підтримує хороший запас за нормативом адекватності регулятивного капіталу.

Згідно з дані Національного банку України, отриманими за результатами оцінки стійкості банків в поточному році, АТ КБ «Приват Банк» не має потреби (нестачі) в капіталі в 2020 році.

Отже, можна зробити висновок, що Банк був дуже добре забезпечений регулятивним капіталом.

2.3. Аналіз ефективності діяльності банку, опказників ліквідності та надійності

Під ефективною діяльністю банку слід розуміти його здатність досягати поставлених цілей шляхом оптимального використання ресурсів, враховуючи при цьому не лише мікроекономічну, а й макроекономічну функції банків у ринковій економіці. Забезпечення ефективного функціонування банку, у свою чергу, потребує раціональної організації аналітичної роботи, результати якої слугують основою для прийняття економічно обґрунтованих управлінських рішень. За допомогою аналізу стає можливим визначення тенденцій та

закономірностей діяльності банку, оцінка характеру впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на його функціонування; науково обґрунтоване планування подальшої роботи та контроль її виконання; визначення потенціал розвитку банку та резерви підвищення ефективності його діяльності [25].

Оцінка ефективності банківської діяльності є одним із найважливіших завдань економічного аналізу, вирішення якого ґрунтується на застосуванні методу коефіцієнтів. Сутність методу коефіцієнтів полягає у побудові системи взаємозв'язаних показників, які всебічно характеризують стан і динаміку об'єкта дослідження. Розраховані коефіцієнти дають змогу фінансовому аналітику поглибити висновки про фінансовий стан банку, оскільки абсолютні значення дають повну картину лише у виняткових випадках.

З метою встановлення ефективності формування та використання фінансових ресурсів комерційного банку використовують аналіз показників прибутковості банку. До основних показників віднесені:

- рентабельність (прибутковість) активів (ROA);
- норма прибутку на капітал (рентабельність капіталу) (ROE);
- чистий спред (ЧС);
- чиста процентна маржа (ЧПМ);
- рівень іншого операційного доходу (ІОД).

Рентабельність активів (ROA) визначається відношенням чистого прибутку до сукупних активів банку. Даний показник відображає внутрішню політику банку, професіоналізм його менеджерів, які підтримують оптимальну структуру активів і пасивів з погляду доходів і витрат. Тому у світовій практиці багато спеціалістів вважають даний показник (ROA) найкращим показником для оцінювання ефективності роботи менеджерів банку [22, 32].

Банк ефективно використовує наявні ресурси у тому випадку, коли значення показника не менше 1 % [...] (2.7).

$$ROA = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Загальні активи банку}} * 100\% \quad (2.7)$$

Норма прибутку на капітал (R_k) характеризує ефективність використання капіталу і розраховується як відношення чистого прибутку до балансового капіталу. Даний коефіцієнт показує, скільки чистого прибутку припадає на 1 грн. капіталу банку і характеризує економічну віддачу капіталу. У світовій практиці норма прибутку на капітал (ROE) є основним показником ефективності діяльності банку. Банк працює ефективно в тому разі, коли значення показника не менше 15 %.

Норма прибутку на капітал розраховується за формулою (2.8):

$$ROE = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Власний капітал банку}} * 100\% \quad (2.8)$$

Одним з показників ефективності діяльності комерційного банку є чистий спред. Чистий спред (ЧС) характеризує рівень узгодженості процентної політики банку за кредитними і депозитними операціями. Аналіз чистого спреду пов'язаний із процентною політикою банку, яка відображається у динаміці процентних ставок за активними і пасивними операціями.

Чистий спред – це різниця між середніми процентними ставками, отриманими і сплаченими [32]. За його допомогою визначається необхідна мінімальна різниця між ставками за активними і пасивними операціями, яка дасть змогу банку покрити витрати, але не принесе прибутку (мінімальне значення показника 0). Оптимальне значення показника не менше 1,25 %. Чистий спред визначається за формулою (2.9):

$$\text{ЧС} = \left(\frac{\text{Відсотки отримані}}{\text{Кредити}} - \frac{\text{Відсотки сплачені}}{\text{Депозити}} \right) * 100\% \quad (2.9)$$

Чиста процентна маржа (ЧПМ) дає змогу оцінити здатність банку утворювати чистий процентний дохід, використовуючи загальні активи. Оптимальним значенням показника є 4,5 %. Зменшення процентної маржі сигналізує про загрозу банкрутства. Основними причинами зменшення процентної маржі є: зниження процентних ставок за кредитами; подорожчання ресурсів; скорочення питомої ваги дохідних активів у загальному їх обсязі; хибна

процентна політика. Чиста процентна маржа обчислюється як відношення чистого процентного доходу до загальних активів банку (2.10):

$$\text{ЧПМ} = \frac{\text{Доходи від відсотків} - \text{Витрати на відсоток}}{\text{Загальні активи банку}} * 100\% \quad (2.10)$$

Рівень іншого операційного доходу (ІОД) відносно загальних активів характеризує ступінь залежності фінансового стану банку від «нетрадиційних» доходів. Збільшення цього показника може свідчити про здорову диверсифікацію платних послуг або про хибне тяжіння до спекулятивних прибутків для покриття дефіциту основного процентного доходу банку [32].

$$\text{Ріод} = \frac{\text{Інші операційні доходи}}{\text{Загальні активи банку}} * 100\% \quad (2.11)$$

В табл. 2.3 предстало розрахунку показників, що характеризують прибутковості АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр.

Таблиця 2.3

Основні показники, що характеризують прибутковість АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр.

Найменування показника, %	Нормативне значення	2018р.	2019р.	2020р.	Відхилення, +/-	
					2019/2018	2020/2019
Рентабельність активів (ROA)	Не менше 1%	-67,71	27,36	72,81	95,1	45,4
Норма прибутку на капітал (ROE)	Не менше 15%	7,70	8,12	8,12	0,4	0
Чистий спред (ЧС)	Не менше 1,25%	5,53	5,09	5,72	-0,44	0,63
Чиста процентна маржа (ЧПМ)	Не менше 4,5%	3,65	3,74	3,91	0,1	0,2
Рівень іншого операційного доходу (ІОД)	-	0,32	0,40	0,20	0,1	-0,2

Як видно з результатів, представлених в табл. 2.3, всі показники прибутковості та ефективності діяльності АТ КБ «Приватбанк» за 2020 р., окрім рівня іншого операційного доходу збільшились у порівнянні із даними за 2019 р., проте така динаміка хоча і є позитивною, однак значення наведених показників все ж не відповідають оптимальним значенням, окрім показника рентабельності активів, який у 2020 р. збільшився на 45,4 п.п. та становить 72,8%, що говорить про підвищення ефективності використання ресурсів банку.

Рентабельність капіталу становить 8,12% впродовж останніх 2-х років, та збільшилась у порівнянні із даними 2018 р., проте не відповідає нормативному значенню (не менше 15%).

Збільшення чистого спреду на 0,63 п.п. говорить про покращення процентної політики банку за кредитними і депозитними операціями, а зміна чистої процентної маржі на 0,2 п.п. у сторону збільшення говорить про підвищення ефективності структури активів банку.

Наочно динаміку зміни основних показників, що характеризують прибутковість АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр. представлено на рис. 2.2-2.4.

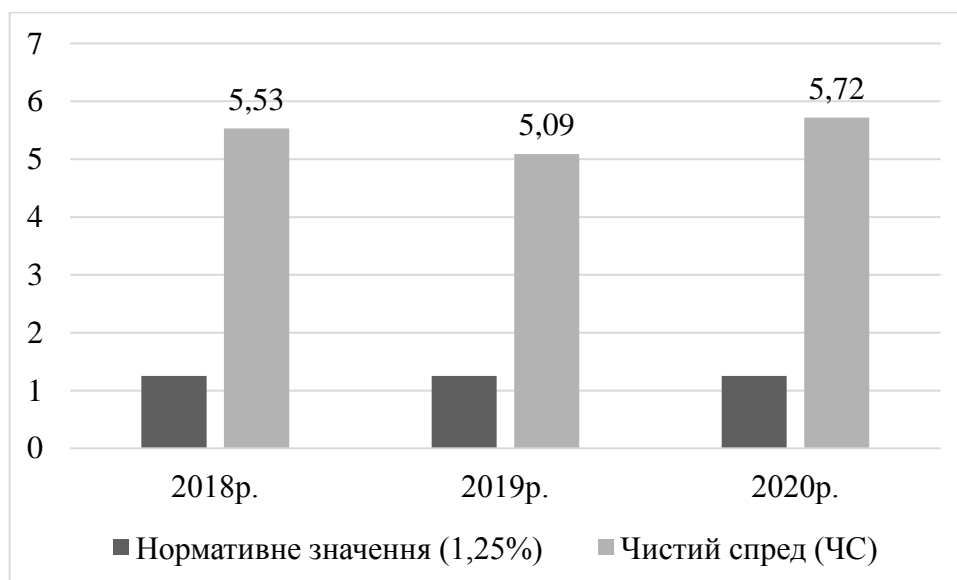

Рис. 2.2. Динаміка зміни показника «чистий спред» з урахуванням нормативного значення цього показника за 2018-2020 рр.

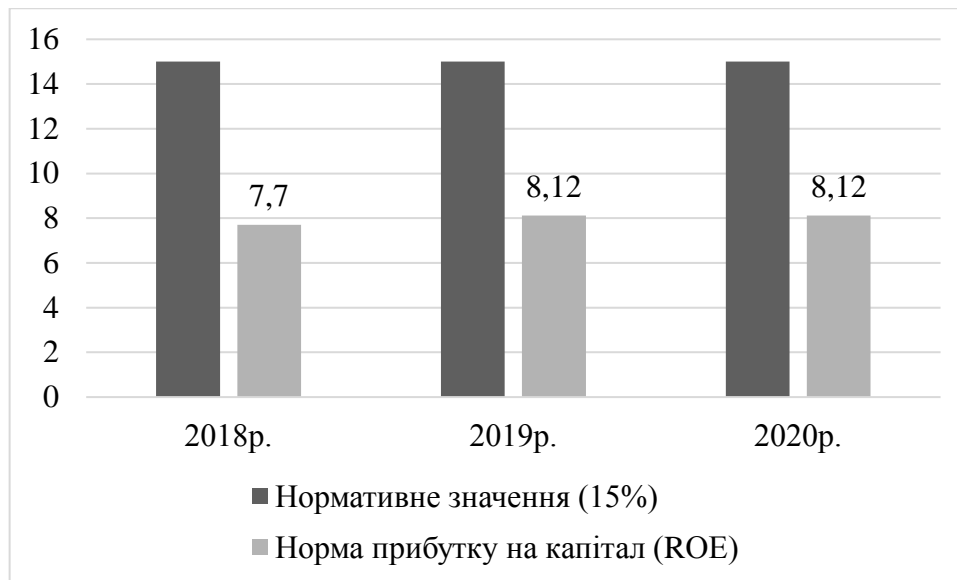

Рис. 2.3. Динаміка зміни показника «норма прибутку на капітал» з урахуванням нормативного значення цього показника за 2018-2020 рр.

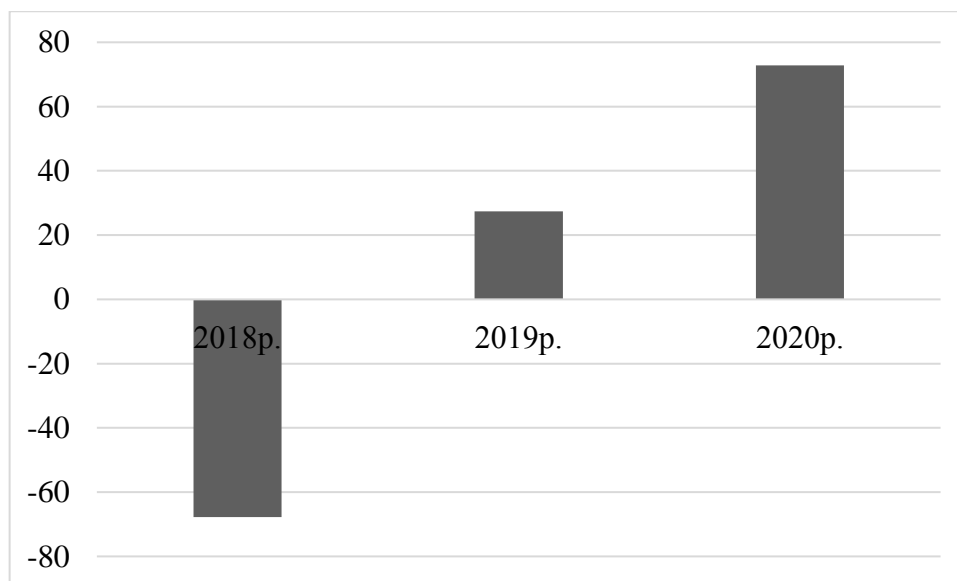

Рис. 2.4. Динаміка зміни показника «рентабельність активів за 2018-2020 рр.

Наступним етапом аналізу є аналіз надійності АТ КБ «Приватбанк».

Фінансова стійкість банку – це його здатність динамічно розвиватися та безперервно виконувати функцію фінансового посередництва, гнучко реагуючи на всі фактори внутрішнього та зовнішнього середовища. Близьким до цього поняття є термін "надійність".

Отже, в основі надійності банку лежить його фінансова стійкість, адже надійним може бути лише стійкий банк.

Стійкість (надійність) банку доволі значне за обсягом поняття, яке має містити оцінку таких факторів, як менеджмент, кваліфікація персоналу, склад акціонерів, технічне забезпечення, ризиковність ринків, на яких працює банк [9].

Алгоритм розрахунку та розкриття економічного змісту показників, що характеризують фінансову стійкість банківської установи, представлено у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Розрахунок основних показників, що характеризують фінансову стійкість банку

Найменування показника	Алгоритм розрахунку	Економічний зміст показника визначає
Коефіцієнт надійності	$K_n = \frac{K}{Z_k}$	Співвідношення власного капіталу (К) до залучених коштів (Зк). Рівень залежності банку від залучених коштів
Коефіцієнт фінансового важеля	$K_{fn} = \frac{Z_k}{K}$	Співвідношення зобов'язань банку (З) і капіталу (К), розкриває здатність банку залучати кошти на фінансовому ринку
Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів (достатність капіталу)	$K_{uk} = \frac{K}{A_{zag}}$	Розкриває достатність сформованого власного капіталу (К) в активізації та покритті різних ризиків

В табл. 2.5 наведено розрахунки показників, що характеризують фінансову стійкість АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр.

Таблиця 2.5

Розрахунок основних показників, які характеризують фінансову стійкість АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр.

Показник	2018р.	2019р.	2020р.	Відхилення, +/-	
				2019/2018	2020/2019
Коефіцієнт надійності	69,8	78,4	77,05	8,6	-0,99
Коефіцієнт фінансового важеля	7,84	4,68	6,24	-3,16	1,56
Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів (достатність капіталу)	5,0	6,0	10,0	1	4

З наведених у табл. 2.5 даних видно, що коефіцієнт надійності (співвідношення капіталу банку і залучених коштів за мінімально допустимого

значення не менше 5,0 %) хоч дещо і знизився у 2020 р. але становить 77,05%. Таким чином, банк має високу забезпеченість власним капіталом і, отже, високу надійність, тобто він досяг того рівня, за якого не залежить від стихій у залученні вільних коштів грошового ринку, бо має вдосталь своїх, дешевших, які можна розміщати в кредити господарюючим суб'єктам та в інвестиції.

Коефіцієнт фінансового важеля, який є оберненим показником до коефіцієнта надійності, досяг свого максимального значення у 2018 р. і склав 7,84, що на 3,16 п.п. більше значення 2019 р. Коливання значення коефіцієнта фінансового важеля у динаміці (у 2019 р. збільшення, у 2020 р. – зменшення) свідчить не тільки про підвищення ділової активності банку, але про незначне зниження його фінансової стабільності.

Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів дещо збільшився за аналізований період з 5,0 % до 10,0 %, та у 2020 р. досяг оптимального значення (не менше 10 %) і підтверджує вище встановлену тенденцію його високої ролі.

Таким чином, підводячи підсумок можна сказати, що фінансова стійкість банку на досить високу рівні, адже майже всі показники, які характеризують фінансову стійкість банку відповідають нормативним значенням.

Висновки до розділу 2

В результаті проведеного аналізу ліквідності та надійності АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр. було вивчено загальну характеристику банку та проведено аналіз основних нормативів діяльності банку, завдяки якому можна сказати, що за аналізований період всі показники мали тенденцію до зростання, та відповідають встановленим нормативним значенням.

За підсумками 2020 р. банк має достатній рівень капіталу. Регулятивний капітал у 2020 р. становить 35,3 млрд. грн., а норматив адекватності регулятивного капіталу 28,09% (при нормі >10%). Всі нормативні показники ліквідності банку значно перевищують норми, встановлені НБУ.

Основні виклики 2021 р. пов'язані із подальшою перебудовою діяльності банку та адаптацією до нових умов, обумовлених зміною макросередовища та подальшим впливом коронавірусу.

Для банку це означає пошук нових можливостей розвитку в цифрових каналах, нові шляхи взаємодії з клієнтами, оптимізація внутрішніх процесів та витрат.

Враховуючи отримані дані аналізу можна стверджувати, що пріоритети банку на найближчу перспективу мають бути, в першу чергу, підтримка оптимального та достатнього рівня ресурсної бази при подальшій політиці зниження вартості.

Ключові показники прибутковості банку в 2020 р. значно не змінились, хоча і були обмежені впливом макроекономічних тенденцій. Так, в 2020 р., з одного боку, на доходи банку сильно вплинули обмеження щодо нарощення кредитування, коливання комісійного доходу, а з іншого, тренд зменшення відсоткових ставок на ринку забезпечив зменшення вартості ресурсів.

Чистий прибуток банку за 2020 р. склад 24,3 млрд. грн., що залишається максимальним результатом всього банківського сектору України.

Чистий процентний дохід склав 21,6 млрд. грн., збільшившись порівняно з 2019 р. майже на 10%. При цьому банк був вимушений сформувати додаткові резерви на зменшення корисності за кредитними операціями, внаслідок дії коронакризи на фінансову діяльність позичальників. Сума такого резерву склала 1,25 млрд. грн. Після вирахування резерву на зменшення корисності чистий процентний дохід банку є майже стабільним – 19,8 млрд. грн. в 2020 р. (19,7 млрд. грн. в 2019 р.).

Також стабільний обсяг має чистий комісійний дохід, який в 2020 р. досяг рівня у 18,8 млрд. грн, тоді як в 2019 р. складав 18,2 млрд. грн. Динаміка комісійних доходів обумовлена як збільшенням обсягу платежів клієнтів, так і переглядом тарифів Банку.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЛІКВІДНОСТІ ТА НАДІЙНОСТІ БАНКУ

3.1. Шляхи оптимізації рівня ліквідності банку

Ліквідність банку, визначає його здатність платити за своїми зобов'язаннями в строк, а це, в свою чергу, визначає платоспроможність банку, внаслідок чого формується довіра клієнтів до банку, яка є основою формування його ресурсної бази. Сформовані ресурси формують активи банку, що забезпечують йому дохід, який при ефективній діяльності приносить прибуток [32, 33].

Отже, маємо циклічну взаємопов'язану послідовність: ліквідність – платоспроможність – ресурси – активи – доходи – прибуток (рис. 3.1.).

Рис. 3.1. Послідовність аналізу показників для забезпечення ефективності функціонування банку

З цієї послідовності не можна викинути жодної ланки. Якщо банк не буде ліквідним, він не буде платоспроможним, у такий банк клієнти не понесуть свої гроші, які не зможуть перетворитися в активи, через що банк недоотримає дохід, без доходу у банку не буде прибутку і не буде можливості платити за свої зобов'язання, оскільки такий банк втратить можливість додатково залучати ресурси, отримувати кредити чи емітувати свої цінні папери для збільшення статутного капіталу, бо це буде економічно не виправданим.

Рекомендації щодо поліпшення рівня ліквідності залежно від аналізу ліквідності з погляду процесу та з точки зору системного підходу можуть бути спрямовані або на першу ланку розглянутої послідовності (при процесному підході), або на оптимізацію загальної моделі, яку у спрощеному вигляді можна

подати як ліквідність – прибуток – ліквідність (при системному, оскільки саме прибуток визначає якість роботи банку).

Тобто рекомендації, які дозволять банку збільшити його прибуток, при правильному управлінні його діяльністю забезпечать його ліквідність.

Процесне управління ліквідністю є частиною системного управління і повинне у собі містити [33]:

- управління миттєвою ліквідністю, тобто визначення оптимального рівня високоліквідних коштів у конкретній економічній ситуації;
- контроль за дотриманням нормативів ліквідності НБУ;
- моніторинг тенденції в економіці країни з метою передбачення настроїв і інфляційних очікувань серед населення;
- співвідношення активів і пасивів за строками та сумами для забезпечення своєчасності платежів;
- пошук альтернативних джерел високоліквідних коштів за відсутності власних ресурсів, коли така потреба виникає.

Системне управління ліквідністю необхідно здійснювати через:

- управління фінансовими потоками;
- управління ризиками, мета яких є збалансування вхідних і вихідних фінансових потоків для забезпечення отримання прибутку, як різниці між доходами і витратами [33].

Враховуючи зазначене, можна рекомендувати такі заходи зі збільшення прибутковості діяльності банку:

- обрати шлях збільшення оборотності ресурсів при збереженні оптимальної про-центної ставки, що є адекватною до ринкової ситуації;
- максимально збалансувати цінову політику банку на залучені ресурси та на кредити, що надаються;
- організувати роботу банку, як установи, що надає максимальний обсяг фінансових послуг своїм клієнтам – цей захід підвищить імідж банку та надасть можливість отримувати доходи від додаткових джерел;

- більшої уваги приділити комісійним доходам банку, оскільки за своєю суттю вони є менш ризиковими і при цьому достатньо дохідними;
- максимально збільшити ринкову частку банку.

Для цього можна рекомендувати такі підходи:

- більшу увагу приділяти маркетинговій діяльності банку;
- орієнтуватися на дострокову взаємодію зі своїми клієнтами;
- організувати роботу за принципом клієнтоорієнтованості;
- організовувати прозору роботу банку;
- підвищити рівень взаємодії із засобами масової інформації;
- створити «візитну картку» банку, яка буде заснована на якості та надійності (якісний набір працівників, постійне підвищення їх професійних умінь і навичок, покращення атмосфери в колективі, створення ефективної моделі мотивації, створення корпоративної культури, забезпечення формування у працівників відданості та любові до свого банку).

3.2. Планування ефективності функціонування АТ КБ «Приватбанк» та дотримання економічних нормативів НБУ

Для планування ефективності функціонування АТ КБ «Приватбанк» та дотримання економічних нормативів НБУ, використовуємо метод середнього темпу зростання.

Середній темп зростання так само, як середній приріст, слід супроводжувати зазначенням двох одиниць часу:

- 1) періоду, який їм характеризується;
- 2) періоду, на який розрахований темп.

Показники середнього темпу зростання і середнього абсолютного приросту застосовуються при короткостроковому статистичному прогнозуванні шляхом екстраполяції рівня розвитку досліджуваного явища на найближче майбутнє. При розрахунку середніх темпів зростання за періодами різної

тривалості (рівновіддалені ряди динаміки) користуються середніми геометричними зваженими за тривалістю періодів [24, 28].

Середній коефіцієнт, або середній темп зростання або приросту, наближено відображає загальну, основну тенденцію зміни показників динамічного ряду, часто звану трендом [24]. При аналізі становить інтерес обчислення середнього темпу зростання, особливо при зіставленні результатів роботи різних виробничих підрозділів або підприємств. Середній темп зростання обчислюється як середня геометрична з річних (за ряд років) або місячна (за аналізований рік) коефіцієнтів темпу зростання.

Середні показники динаміки: середній рівень ряду, середні абсолютні зміни і прискорення, середні темпи зростання - характеризують тенденцію. Вони необхідні при узагальненні характеристик тенденції за тривалий період, з різних періодів і незамінні при порівнянні розвитку за неоднакові за тривалістю відрізки часу, при виборі аналітичного виразу тренда [28].

Найбільш простим методом прогнозування по одному ряду динаміки є застосування середніх характеристик даного ряду: середнього абсолютного приросту і середнього темпу зростання. Але найчастіше прогноз ведуть по аналітичному вираженню періоду. При цьому для виходу за межі досліджуваного періоду досить продовжити значення незалежної змінної - часу.

Подібні ряди дозволяють побудувати графік зміни кривої попиту під дією якого-небудь фактора, обчислити показники рядів динаміки: темпи приросту, середні темпи росту і приросту, абсолютні значення одного відсотка зміни попиту за період, а також провести кореляційний аналіз впливу факторів на зміну попиту і спрогнозувати його розвиток на найближчу перспективу.

Ми вже розраховували нормативи НБУ у другому розділі, візьмемо значення з табл. 2.1 та 2.2., а також показники прибутковості (табл. 2.3).

Таблиця 3.1

Планування нормативів АТ КБ «Приватбанк» та показників його прибутковості на майбутній період

№	Назва нормативу	Нормативний показник	Рік			Темп приросту			Прогнозне значення
			2018	2019	2020	2019-2018	2020-2019	середнє	
1	Регулятивний капітал банку (Н1), млн. грн.		19555683	19223588	32256911	-0,02	0,68	0,33	42901691
2	Норматив адекватності регулятивного капіталу (Н2), %	Не менше 10%	17,46	14,15	28,09	-0,19	0,99	0,40	39,33
3	Норматив адекватності основного капіталу (Н3), %	Не менше 7%	-	7,13	14,06	0,00	0,97	0,49	20,95
4	Норматив короткострокової ліквідності (Н6), %	Не менше 60%	97,74	100,41	92,92	0,03	-0,07	-0,02	91,06
5	Рентабельність активів (ROA)	Не менше 1%	-67,71	27,36	72,81	0,60	1,66	1,13	82,27
6	Норма прибутку на капітал (ROE)	Не менше 15%	7,70	8,12	8,12	0,05	0,00	0,03	8,36
7	Чистий спред (ЧС)	Не менше 1,25%	5,53	5,09	5,72	-0,08	0,12	0,02	5,83
8	Чиста процентна маржа (ЧПМ)	Не менше 4,5%	3,65	3,74	3,91	0,02	0,05	0,04	4,07

Виходячи з отриманих даних прогнозного значення ми бачимо, що середій темп приросту нормативу Н1 був 33%, тому у плановому періоді його значення складе 42901691 млн. грн., що відповідає встановленому НБУ нормативному значенню.

Для більшої наочності побудуємо графік с рештою нормативів (рис. 3.1).

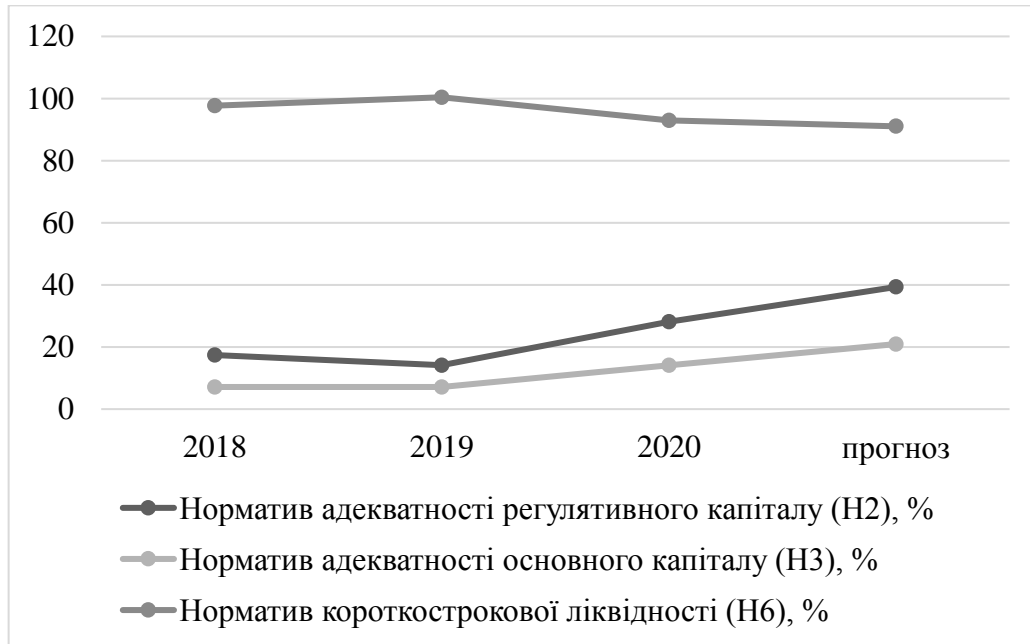

Рис. 3.1. Прогнозування нормативів АТ КБ «Приватбанк»

Коефіцієнт достатності капіталу (Н2) згідно прогнозу складе 39,33%, тобто його значення в межах нормативів, встановлених НБУ (не менше 10%). Зазначимо, що за останні роки збільшення цього показника могло відбутись декількома способами:

- збільшенням регулятивного капіталу (видно з даних таблиці 3.1);
- збільшенням резервів за активними операціями;
- збільшенням суми забезпечення кредиту.

Норматив достатності основного капіталу (Н3) як і попередній також відповідає значенню встановленому НБУ у прогнозованому періоді, він складе 20,95% (при нормативному значенні не менше 7%). Середній темп приросту ж цього показника склав 49%.

Норматив короткострокової ліквідності (Н6) – цей показник продовжить своє зменшення у плановому періоді та складе 91,06%, тобто на 1,86% менше від значення попереднього періоду. Він також відповідає нормі встановленій НБУ (більше 60%), але тенденція поступового спаду цього показника є негативним фактором.

Тому, на нашу думку, доцільно сказати, що для збільшення цього показника слід зменшити кількість активів строком погашення до 1 року, або збільшити кількість зобов'язань зі строком погашення до 1 року.

На рис. 3.2 наочно представлено динаміку зміни основних показників прибутковості АТ КБ «Приватбанк» з урахуванням прогнозного значення.

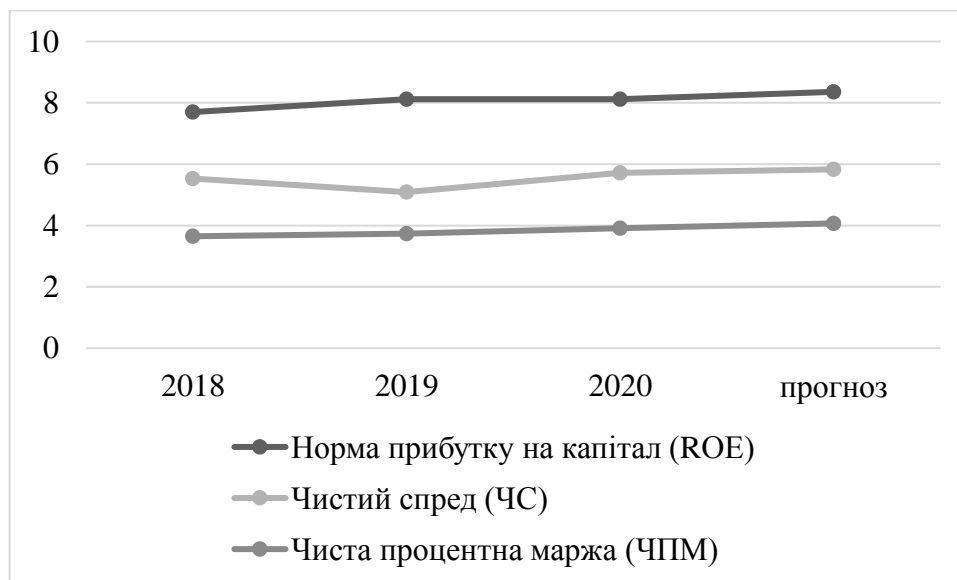

Рис. 3.2. Прогнозування показників прибутковості АТ КБ «Приватбанк»

Як видно з наведених на рис. 3.2 даних, норма прибутку на капітал матиме тенденцію до зростання та у прогнозованому періоді становитиме 8,36% (що на 3% більше даних 2020 р.), проте варто зазначити, що значення показника все ще залишається нижче нормативного значення (15%).

Чистий спред АТ КБ «Приватбанк» також має тенденцію до зростання впродовж останніх декількох періодів. Згідно із прогнозними даними, чистий спред збільшиться на 2% та становитиме 5,83%.

Чиста процентна маржа у прогностному періоді становитиме 4,07%. Така тенденція є позитивною, оскільки значення показника наближається до нормативного (не менше 4,5%).

Таким чином, проведені розрахунки свідчать про покращення фінансового стану АТ КБ «Приватбанк» в прогностному періоді.

3.3. Прогнозування нормативів АТ КБ «Приватбанк» та показників його прибутковості на основі побудови лінії тренду

Прогнозування – це науково обґрунтоване передбачення ймовірнісних шляхів розвитку явищ і процесів для більш-менш віддаленого майбутнього. Задачі прогнозування в управлінні підприємством дуже популярні, оскільки можуть бути використані, наприклад, для планування майбутніх прибутків або тенденцій продажу продукції.

Прогнозування засноване на зберіганні загальної тенденції розвитку явищ у часі, тому на практиці процес прогнозування зводиться до добору на підставі даних минулих періодів аналітичних залежностей досліджуваного параметра від чинників, що впливають, і екстраполяції цих залежностей на майбутнє. Прогноз показника одержують підстановкою необхідного значення чинника в отримане регресійне рівняння. Таким чином, прогнозне значення є точковою оцінкою середнього значення показника при даних рівнях чинників [34].

Одним з найбільш поширених засобів прогнозування є побудова ліній тренду засобами MS Excel на основі точкової діаграми за фактичними даними минулих періодів.

Лінії тренду – елемент апарату технічного аналізу, який використовується для виявлення тенденцій зміни цін на різних видах бірж.

Лінії тренду являють собою геометричне відображення середніх значень аналізованих показників, отримане з допомогою якоїсь математичної функції. Вибір функції для побудови лінії тренду зазвичай визначається характером зміни даних у часі.

Для визначення достовірності прогнозу можна використати значення похибки апроксимації (R^2). Чим ближче значення (R^2) до одиниці, тим точніше обрана модель відбиває тенденцію розвитку, тобто, тим більше можна довіряти результатам прогнозування. При ранжуванні за цим критерієм моделі з максимальним значенням похибки апроксимації присвоюється мінімальний ранг. Результати ранжування представлені в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Результат ранжування за значенням похибки апроксимації (R^2) при прогнозуванні нормативу короткострокової ліквідності АТ КБ «Приватбанк»

Вид апроксимації	Прогнозна модель	R^2	Ранг
Лінійна	$y = -2,753x + 102,42$	0,6829	2
Поліноміальна	$y = -1,1325X^2 + 2,9095x + 96,753$	0,7753	1
Степенева	$y = 99,751x^{-0,055}$	0,5474	3

Для визначення відповідності прогнозу пропонується порівняти значення отримані за допомогою кожної моделі з фактично отриманим значенням нормативу короткострокової ліквідності. Зрозуміло, чим ближче спрогнозоване значення до фактичного, тим більше обрана модель відповідає реальному стану справ. При ранжуванні за цим критерієм моделі з мінімальним значенням відхилення присвоюється мінімальний ранг і т.д. Відхилення прогнозу від факту приймається в абсолютному виразі (за модулем). Результати ранжування представлені в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Результат ранжування за відхиленням від фактичного значення при прогнозуванні нормативу короткострокової ліквідності АТ КБ «Приватбанк»

Вид апроксимації	Фактичне значення 2020 р.	Прогнозне значення 2020 р.	Відхилення за модулем	Ранг
Лінійна	92,92	99,67	6,75	2
Поліноміальна	92,92	98,53	5,61	1
Степенева	92,92	99,70	6,78	3

Остаточний результат оцінки за розглянутими параметрами відбивається у вигляді сумарного рангу, отриманого шляхом додавання часткових рангів.

Мінімальна сума рангів відповідає максимально прийнятній моделі за всіма критеріями, що брали участь в оцінці. Загальні оцінки наведені в табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Сумарні ранги моделей при прогнозуванні нормативу короткострокової ліквідності АТ КБ «Приватбанк»

Вид	Ранг 1	Ранг 2	Сумарний ранг
Лінійна	2	2	4
Поліноміальна	1	1	2
Степенева	3	3	6

Таким чином, з наведених у таблицях 3.2-3.4 розрахунках видно, що найбільш прийнятними для прогнозування є поліноміальна модель ($y = -1,1325X^2 + 2,9095x + 96,753$).

Виходячи з рівняння поліноміальної моделі, норматив короткострокової ліквідності на найближчі 2 періоди складе 98,04% та 95,29%

На рис. 3.2 наглядно представлено прогнозування нормативу короткострокової ліквідності АТ КБ «Приватбанк» на найближчі 2 періоди.

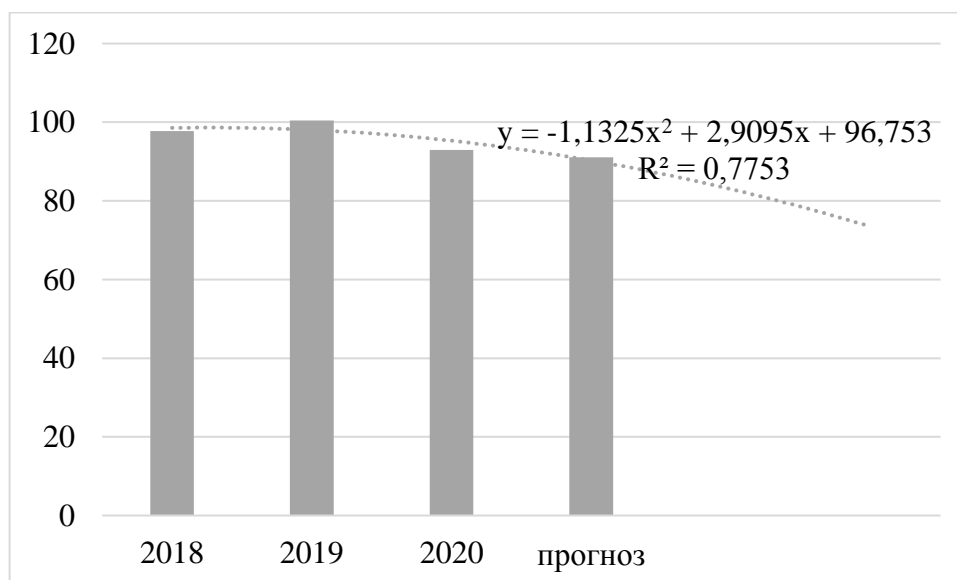

Рис. 3.1. Прогнозування нормативу короткострокової ліквідності АТ КБ «Приватбанк» на основі побудови лінії тренду

Достовірність прогнозу складає 77,53%, це говорить про те, що тенденція на найближчі 2 періоди є досить достовірною.

За анологічним алгоритмом проведемо прогнозування інших нормативів.

На основі даного методу проведемо прогнозування зміни показника рентабельності активів АТ КБ «Приватбанк». Результати представимо в табл. 3.5-3.7 та на рис. 3.2.

Таблиця 3.5

Результат ранжування за значенням похибки апроксимації (R^2) при прогнозуванні показника рентабельності активів АТ КБ «Приватбанк»

Вид апроксимації	Прогнозна модель	R^2	Ранг
Лінійна	$y = 70,26x - 129,7$	0,9601	3
Поліноміальна	$y = -24,81x^2 + 169,5x - 212,4$	1	1
Логарифмічна	$y = 128,9\ln(x) - 66,168$	0,9974	2

Таблиця 3.5

Результат ранжування за відхиленням від фактичного значення при прогнозуванні показника рентабельності активів АТ КБ «Приватбанк»

Вид апроксимації	Фактичне значення 2020 р.	Прогнозне значення 2020 р.	Відхилення за модулем	Ранг
Лінійна	72,81	81,08	8,27	3
Поліноміальна	72,81	72,81	0	1
Логарифмічна	72,81	75,45	2,64	2

Таблиця 3.6

Сумарні ранги моделей при прогнозуванні показника рентабельності активів АТ КБ «Приватбанк»

Вид	Ранг 1	Ранг 2	Сумарний ранг
Лінійна	3	3	6
Поліноміальна	1	1	2
Логарифмічна	2	2	4

Як і при прогнозуванні нормативу короткострокової ліквідності, так і при прогнозуванні показника рентабельності активів, найбільш прийнятними для прогнозування є поліноміальна модель ($y = -24,81x^2 + 169,5x - 212,4$).

Виходячи з рівняння поліноміальна модель, показник рентабельності активів у найближчі 2 періоди складе 68,64% та 14,85%.

Згідно з прогнозними розрахунками на основі логарифмічної моделі рентабельності активів у найближчі 2 періоди складе 112,53% та 141,3%.

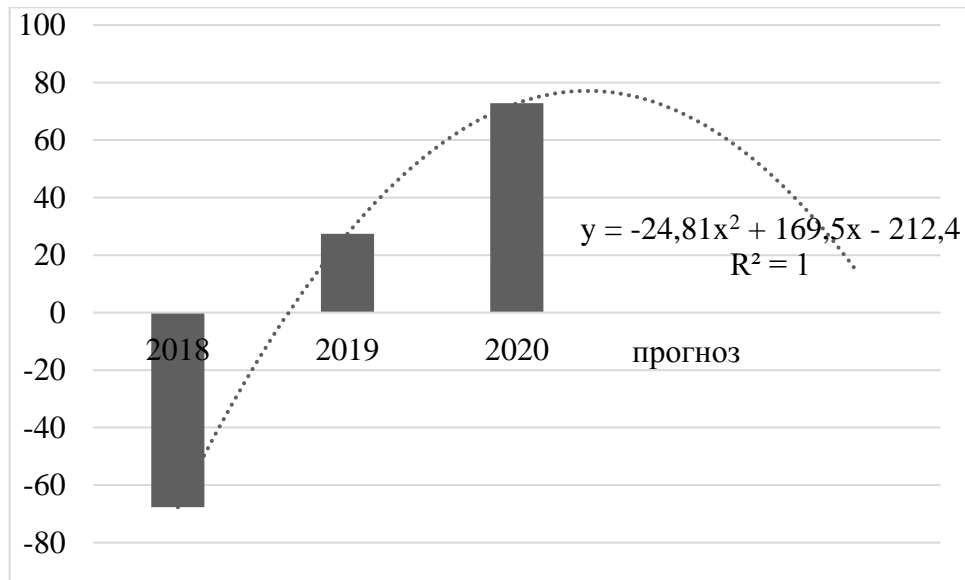

Рис. 3.2. Прогнозування показника рентабельності активів АТ КБ «Приватбанк» на основі побудови лінії тренду (поліноміальна модель)

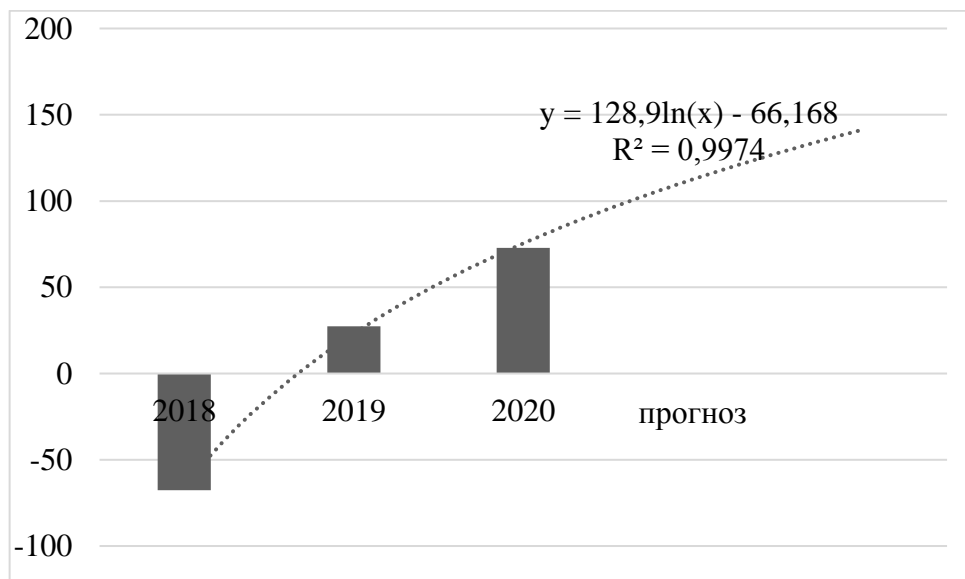

Рис. 3.3. Прогнозування показника рентабельності активів АТ КБ «Приватбанк» на основі побудови лінії тренду (логарифмічна модель)

Достовірність прогнозу складає за обома методами є високою, це говорить про те, що тенденція на найближчі 2 періоди достовірною.

Проте, як бачимо, у розрахунках та на рис. 3.2-3.3 простежується дуже велика розбіжність у прогнозних показниках. Це можна пояснити тим, що вхідні дані, на основі яких виконувалось прогнозування, не мали чіткої тенденції до збільшення/зменшення, а також прогнозування відбувалось лише на основі даних за 3 періоди (2018-2020 рр.).

Тому ми пропонуємо для прогнозування взяти середнє значення отриманих двома способами розрахунків, та вважати, що на найближчі 2 періоди рентабельності активів складе 90,58% та 78,07% відповідно.

Проведемо розрахунок визначення найбільш прийнятної моделі прогнозування показника чистої процентної маржі АТ КБ «Приватбанк» на найближчі два періоди. Результати представлено у табл. 3.8-3.10.

Таблиця 3.8

Результат ранжування за значенням похибки апроксимації (R^2) при прогнозуванні чистої процентної маржі АТ КБ «Приватбанк»

Вид апроксимації	Прогнозна модель	R^2	Ранг
Лінійна	$y = 0,13x + 3,5067$	0,9694	1
Логарифмічна	$y = 0,2252\ln(x) + 3,6322$	0,8975	3
Степенева	$y = 3,6333x^{0,0597}$	0,9028	2

Таблиця 3.9

Результат ранжування за відхиленням від фактичного значення при прогнозуванні чистої процентної маржі АТ КБ «Приватбанк»

Вид апроксимації	Фактичне значення 2020 р.	Прогнозне значення 2020 р.	Відхилення за модулем	Ранг
Лінійна	3,91	3,90	0,01	1
Логарифмічна	3,91	3,88	0,03	3
Степенева	3,91	3,89	0,02	2

Сумарні ранги моделей при прогнозуванні чистої процентної маржі
АТ КБ «Приватбанк»

Вид	Ранг 1	Ранг 2	Сумарний ранг
Лінійна	1	1	2
Логарифмічна	3	3	6
Степенева	2	2	4

Таким чином, з наведених у табл. 3.8-3.10 розрахунках видно, що найбільш прийнятною для прогнозування показника чистого прибутку є лінійна модель ($y = 0,13x + 3,5067$).

На рис. 3.4 представлено прогнозування показника чистої процентної маржі АТ КБ «Приватбанк» на найближчі два періоди за допомогою лінійної моделі лінії тренду.

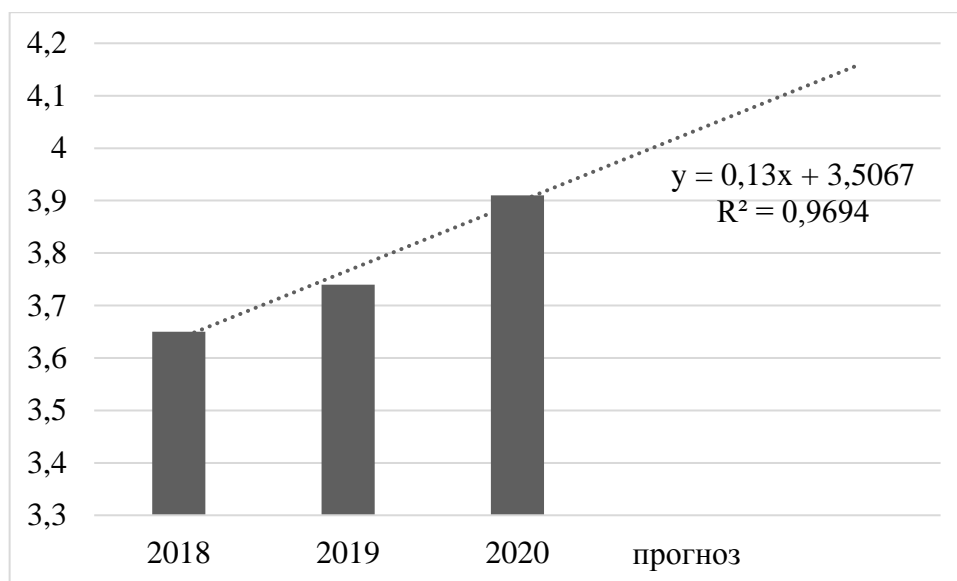

Рис. 3.4. Прогнозування показника чистої процентної маржі АТ КБ
«Приватбанк» на найближчі два періоди

Виходячи з рівняння моделі та як наочно видно з рис. 3.4, показник чистої процентної маржі АТ КБ «Приватбанк» на найближчі два періоди становитиме 4,03% та 4,16%. При цьому достовірність прогнозу складає 96,94%.

Таким чином, враховуючи тенденцію збільшення показника чистої процентної маржі у найближчі періоди він досягне нормативного значення у 4,5%, що є позитивною тенденцією.

Висновки до розділу 3

Одним із найбільш поширених методів короткострокового прогнозування економічних явищ є екстраполяція. Екстраполяція полягає у вивченні сформованих у минулому і сьогоднішній стійких тенденцій економічного розвитку і перенесення їх на майбутнє.

Мета такого прогнозу – показати, до яких результатів можна дійти в майбутньому, якщо рухатися до нього з тією самою швидкістю або прискоренням, що й у минулому. В даному розділі були розраховані прогнози на основі таких методів екстраполяції: екстраполяція тренду, методи визначення середніх величин.

Згідно із отриманими даними, із достовірністю 96,94% показник чистої процентної маржі АТ КБ «Приватбанк» на найближчі два періоди становитиме 4,03% та 4,16%, що є позитивною тенденцією.

Норматив короткострокової ліквідності на найближчі 2 періоди складе 98,04% та 95,29%. Достовірність прогнозу складає 77,53%, це говорить про те, що тенденція на найближчі 2 періоди є досить достовірною.

Показник рентабельності активів, розрахований на основі поліноміальної моделі, у найближчі 2 періоди складе 68,64% та 14,85%, тоді як на основі логарифмічної моделі – 112,53% та 141,3%. Достовірність прогнозу за обома методами є високою (100% та 99,74% відповідно). Проте враховуючи значну розбіжність у прогнозних показниках пропонуємо для прогнозування взяти середнє значення отриманих двома способами розрахунків, та вважати, що на найближчі 2 періоди рентабельності активів складе 90,58% та 78,07% відповідно.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі були отримані такі основні висновки.

Ліквідність характеризується легкістю реалізації, продажу, перетворення матеріальних цінностей та інших активів у грошові кошти.

Низький рівень ліквідності банку обмежує його платоспроможність, а надлишкова ліквідність банку свідчить про його неспроможність ефективно розпоряджатися наявними вільними ресурсами, отже з цього було зроблено висновок, що банки повинні постійно керувати ліквідністю, підтримуючи її на достатньому рівні для своєчасного виконання всіх прийнятих на себе зобов'язань.

Фактори, що впливають на стан банківської ліквідності, поділено на зовнішні та внутрішні для забезпечення якості аналізу, що проводиться банком.

Ліквідність банківського балансу є складовою загальної ліквідності банку, а відтак процедура визначення ліквідності балансу є необхідним етапом аналізу рівня ліквідності банку. А проводити об'єктивне і точне прогнозування потреби в ліквідних коштах на перспективу банк може за допомогою комплексного аналізу всіх інформаційних джерел.

За підсумками 2020 р. банк має достатній рівень капіталу. Регулятивний капітал у 2020 р. становить 35,3 млрд. грн., а норматив адекватності регулятивного капіталу 28,09% (при нормі >10%). Всі нормативні показники ліквідності банку значно перевищують норми, встановленні НБУ.

Пріоритети банку на найближчу перспективу мають бути, в першу чергу, підтримка оптимального та достатнього рівня ресурсної бази при подальшій політиці зниження вартості.

Ключові показники прибутковості банку в 2020 р. значно не змінились, хоча і були обмежені впливом макроекономічних тенденцій. Чистий прибуток банку за 2020 р. склад 24,3 млрд. грн., що залишається максимальним результатом всього банківського сектору України. Чистий процентний дохід склав 21,6 млрд. грн., збільшившись порівняно з 2019 р. майже на 10%. Також

стабільний обсяг має чистий комісійний дохід, який в 2020 р. досяг рівня у 18,8 млрд. грн, тоді як в 2019 р. складав 18,2 млрд. грн.

Ліквідність банку, визначає його здатність платити за своїми зобов'язаннями в строк, а це, в свою чергу, визначає платоспроможність банку, внаслідок чого формується довіра клієнтів до банку, яка є основою формування його ресурсної бази. Сформовані ресурси формують активи банку, що забезпечують йому дохід, який при ефективній діяльності приносить прибуток.

Було рекомендовано такі заходи зі збільшення прибутковості діяльності банку: обрати шлях збільшення оборотності ресурсів при збереженні оптимальної про-центної ставки, що є адекватною до ринкової ситуації; максимально збалансувати цінову політику банку на залучені ресурси та на кредити, що надаються; організувати роботу банку, як установи, що надає максимальний обсяг фінансових послуг своїм клієнтам – цей захід підвищить імідж банку та надасть можливість отримувати доходи від додаткових джерел; більшої уваги приділити комісійним доходам банку, оскільки за своєю суттю вони є менш ризиковими і при цьому достатньо дохідними; максимально збільшити ринкову частку банку.

Згідно із отриманими даними, із достовірністю 96,94% показник чистої процентної маржі АТ КБ «Приватбанк» на найближчі два періоди становитиме 4,03% та 4,16%, що є позитивною тенденцією.

Норматив короткострокової ліквідності на найближчі 2 періоди складе 98,04% та 95,29%. Достовірність прогнозу складає 77,53%, це говорить про те, що тенденція на найближчі 2 періоди є досить достовірною.

Показник рентабельності активів на найближчі 2 періоди складе 90,58% та 78,07%.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Міщенко В. І. Банківські операції: Підручник / В. І. Міщенко, Н.Г. Слав 'янська, О.Г. Коренєва. — 2-е вид., переробл. і доп. — К. : Знання, 2007. — 796 с.
2. Дзюблюк О., Рудан В. Управління ліквідністю банківської системи України: монографія. Тернопіль «Вектор», 2016. 290 с.
3. Duttweiler R. Managing liquidity in banks. A top down approach. A John Wiley & Sons Ltd, 2009. 286 p.
4. Зверяков М., Коваленко В., Сергеева О. Управління фінансовою стійкістю банків: підручник. Київ: «Центр учбової літератури», 2016. 520 с.
5. Коцюба І. «Економічна наука»: Управління ліквідністю – основа інтеграції стратегічного управління фінансовою діяльністю у банку. Інвестиції: практика та досвід. № 6, 2015. С. 81–85.
6. Литвинюк М., Демиденко В. Ліквідність банку та банківської системи як показник ефективності діяльності банку та її вплив на прибутковість комерційного банку. «Економіка і суспільство». 2017. № 10. С. 631–636.
7. Новікова Т., Антоненко О., Бауліна О. Управління ліквідністю банківської системи України: сучасний стан та проблеми. 25.11.2016. С. 32–44.
8. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>
9. «Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи»: Постанова No 615 від 17.09.2015 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15>
10. Стелмах В., Міщенко В. Ліквідність банку: окремі аспекти управління та світовий досвід регулювання та нагляду: Науково-методичні матеріали. Київ: НБУ. ЦНД. 2008. 286 с.

11. Степанова В. «Гроші, фінанси і кредит»: Вплив фінансової нестабільності на ліквідність банківської системи України. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. № 4 (32). 2015. С. 98–103.
12. Фінанси. Бюджет. Податки: національна та міжнародна термінологія: у 3-х т./ Ін-т світ. екон. і між-нар. відносин НАНУ, ДННУ «Акад. фін. управління»; за ред. Т. Єфименко. Т. 2. Київ, 2010. С. 283–286
13. Фусман О. Ліквідність у забезпеченні стабільності банку. Вісник КНТЕУ. 2013. № 4. С. 57–68
14. Регулювання банківської діяльності в Україні та Росії в умовах глобалізації: моно-графія / [М.І.Дибя, О.А.Звонова, Л.О.Примостка та ін.]; за наук. ред. проф. М.І.Дибя, О.А.Звонової. – К.: КНЕУ, 2013. – 380 [4] с. – (Рос. мовою).
15. Блiндюк О. Надійність комерційного банку і фактори, що її визначають / О.Блiндюк // Все про бухгалтерський облік. – 2003. – № 11 (799). – С. 13–16.
16. Мстоян К. В. Надійність банку: сутність, складові та фактори впливу // Ефективна економіка. - 2012. - №5. // Режим доступу до матеріалів: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1142>.
17. Кириченко О. А. Банківський менеджмент [Текст]: навч. посіб. / О. А. Кириченко, І. В. Гіленко, С. В. Сиротян. - Київ: Знання-Прес, 2002. - 438с. - ISBN 106-269-549-981-4.
18. Фетисов Г. Г. Надёжность коммерческого банка и рейтинговые системы его оценки. Автореф. дисс на соиск. уч. ст. к.э.н. / Г. Г. Фетисов – М.: Финансовая академия при Правительстве РФ, 2008. - С.12-13 - ISBN 966-394-373-0.
19. Дзюблук О. В. Фінансова стійкість банків як основа ефективного функціонування кредитної системи [Текст]: монографія / О. В. Дзюблук, Р. В. Михайлюк. – Тернопіль: ТНЕУ, 2009. – 316 с. - ISBN 128-505-637-102-3.
20. Герасимович А.М. Аналіз банківської діяльності [Текст]: підручник за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Герасимовича. – К.: КНЕУ, 2010. – 599 с.

21. Парасій-Вергуненко І. М. Аналіз банківської діяльності : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. – К. : КНЕУ, 2003. – 347 с.,
22. Трошин В. А. Проблематика оценки финансовой устойчивости коммерческого банка / В. А. Трошин // Молодой ученый. – 2014. – № 10. – С. 263 – 266
23. Керівництво з компіляції індикаторів фінансової стійкості (МВФ, 2007) (Рос.мовою) //Режим доступу до матеріалів: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/fsi/guide/2006/pdf/rus/guide.pdf11>. Принципи рейтингового аналізу. Методологія [Електронний ресурс]// Режим доступу: <http://www.credit-rating.com.ua/ru/ratings /methodologies.html>.
24. Болдирев О. О. Оцінка використовуваних методів діагностики всистемі механізмів управління попередження кризових ситуацій в банках //«Ефективна економіка». – 2001– №11// Режим доступу до матеріалів: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=870>.
25. Бобиль В.В. Використання показників якості управління ризиками у процесі оцінювання фінансового стану банку. – Банківська справа. – 2013. – №4. – С. 115-125.
26. Лютий І.О., Солодка О.О. Банківський маркетинг: навч. посіб. — К.: Знання, 2006. – 395 с.
27. Алешко Г.В. Сутність і роль кредиту в ринковій економіці / Г.В. Алешко // Аудитор України. - 2014. - №17. - С. 20-28.
28. Базилевич В.Д. Ринкова економіка: основні поняття і категорії: навч. посібник. / В.Д. Базилевич, К.С. Базидевич. - [2-е вид., стер.]. - К.: Знання, 2015. - 263 с.
29. Закон України «Про банки і банківську діяльність»
30. Закон України «Про національний банк»
31. Браун С. Дж. Количественные методы финансового анализа: пер. с англ. / С. Дж. Браун, М.П. Крицмен. - М.: ИНФРА-М, 2013. - 336 с.

32. Трошин В. А. Проблематика оценки финансовой устойчивости коммерческого банка / В. А. Трошин // Молодой ученый. – 2014. – No 10. – С. 263 – 266

33. Бліндюк О. Надійність комерційного банку і фактори, що її визначають / О.Блін-дюк // Все про бухгалтерський облік. – 2003. – No 11 (799). – С. 13–16.

34. Стелмах В., Міщенко В. Ліквідність банку: окремі аспекти управління та світовий досвід регулювання та нагляду: Науково-методичні матеріали. Київ: НБУ. ЦНД. 2008. 286 с.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК ПРИВАТБАНК
Окремий звіт про рух грошових коштів

У мільйонах українських гривень	Прим.	2019 рік	2018 рік
Грошові потоки від операційної діяльності			
Процентні доходи отримані		35 573	29 791
Проценти сплачені		(14 095)	(14 167)
Виплати та комісії отримані		24 573	19 590
Виплати та комісії сплачені		(6 396)	(4 402)
Дохід отриманий від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		2 589	1 958
Сплачені витрати, пов'язані з персоналом		(7 311)	(5 727)
Адміністративні та інші операційні витрати сплачені, крім сплачених витрат, пов'язаних з персоналом		(6 576)	(7 487)
Інші доходи отримані		2 187	1 422
Податок на прибуток сплачений		(2 073)	-
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях		28 483	20 982
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях			
Чисте збільшення залишків обов'язкового резерву		(6)	(1)
Чисте (збільшення)/зменшення заборгованості банків		(27 073)	2 911
Чисте збільшення кредитів та авансів клієнтам		(12 579)	(13 515)
Чисте збільшення інших фінансових активів		270	55
Чисте збільшення інших активів		(601)	(188)
Чисте зменшення заборгованості перед НБУ		-	(1 500)
Чисте зменшення (збільшення) заборгованості перед банками та іншими фінансовими організаціями		111	(24)
Чисте збільшення коштів клієнтів		21 979	20 811
Чисте збільшення резервів, інших фінансових та нефінансових зобов'язань		25	512
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		10 609	30 143
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу основних засобів		21	14
Прийняття основних засобів та нематеріальних активів		(1 923)	(1 368)
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток		46	112
Прийняття інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток		-	(24)
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		37 910	7 074
Прийняття інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(24 556)	(32 925)
Надходження від погашення інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю		12 235	4 375
Прийняття інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю		-	(3 519)
Чисті грошові кошти, отримані від(використані в) інвестиційній діяльності		24 133	(26 332)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Погашення зобов'язання орендаря з лізингу		(531)	-
Погашення кредиту рефінансування НБУ		(2 068)	(1 000)
Виплата дивідендів		(11 518)	-
Погашення субординованого боргу		-	(134)
Чисті грошові кошти, використані в фінансовій діяльності	32	(14 117)	(1 134)
Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти		(1 615)	(506)
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		-	(15)
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		18 810	2 158
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року		25 677	23 521
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	6	44 487	25 677

Затверджено до виходу та підписано 29 квітня 2020 року

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління
(з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремі запит про зміни капіталу

Умовилому згідно ч. 2 статті 20	Акції емісії	Балансовий дохід	Резерв на перекази від дочірніх підприємств	Некласифіковані фінансові активи	Резерв на перекази від інших акціонерів	Резерв на перекази від інших акціонерів	Забезпечення операцій з акціями	Накопичений дефіцит	Всього капіталу
Залишок на 1 січня 2018	206 660	23	769	(1 478)	12 174	6 211	(203 269)	20 540	
Прибуток за рік	-	-	1	(1 875)	-	-	12 796	12 796	
Всього на кінець року (досягає збитка) за рік	-	-	1	(1 875)	-	-	12 796	10 924	
Зміна у резервах: перекази будуть надані в розпорядженні банківських акцій, акцій - переказів (амортизації) резерву переказів будуть до нерозподіленого прибутку	-	-	(31)	-	-	-	31	-	
	-	-	(32)	-	-	-	32	-	
	-	-	(20)	-	-	-	20	-	
Залишок на 31 грудня 2018	206 660	23	687	(3 353)	12 174	6 211	(190 388)	31 464	
Залишок на 1 січня 2019	206 660	23	687	(3 353)	12 174	6 211	(190 388)	31 464	
Прибуток за рік	-	-	(59)	-	-	-	32 669	32 669	
Всього на кінець року (досягає збитка) за рік	-	-	(59)	-	-	-	32 669	1 974	
Зміна у резервах: перекази будуть надані в розпорядженні банківських акцій, акцій - переказів (амортизації) резерву переказів будуть до нерозподіленого прибутку	-	-	(10)	-	-	-	10	-	
Розподіл прибутку	-	-	-	-	-	-	(11 518)	(11 518)	
Виплата дивідендів	-	-	-	-	-	-	(639)	(639)	
Перекази до резервного фонду	-	-	-	-	-	-	-	-	
Залишок на 31 грудня 2019	206 660	23	614	(3 353)	12 174	6 850	(169 919)	54 929	

Затверджено та підписано 29 квітня 2020 року.

Г. Ю. Самарина
Заступник Голови Правління
(з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Примітки: дані на сторінках 5-13 є невідомою частиною цього окремого фінансового звітності

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід

У мільйонах українських гривень	Прим.	2019 рік	2018 рік
Процентні доходи	20	33 841	30 754
Процентні витрати	20	(14 174)	(14 002)
Чистий процентний дохід		19 667	16 752
Відрахування до резерву на зменшення корисності	21	(4)	(6 099)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		19 663	10 663
Доходи за виплатами та комісійними	22	24 575	19 590
Витрати за виплатами та комісійними	22	(6 366)	(4 402)
Прибутки мінус збитки від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		2 569	1 983
Прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти		6 510	1 145
Прибутки мінус збитки від реалізації інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		8	3
Збитки мінус прибутки від переоцінки інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток		(1 526)	(3 085)
Прибутки(збитки) від оцінки будівель та інвестиційної нерухомості		4	(563)
Зменшення корисності майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя		(134)	(13)
Відновлення зменшення корисності асоційованої компанії		8	-
Адміністративні та інші операційні витрати	23	(14 815)	(13 988)
Інші чисті доходи		2 113	1 446
Прибуток до оподаткування		32 609	12 790
Кредит з податку на прибуток	24	-	9
Чистий прибуток за рік		32 609	12 799
Інші сукупні доходи(витрати):			
Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток. Фінансові інструменти, що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
- Нереалізований прибуток(збиток) від переоцінки		2 037	(1 612)
- Прибуток, що рекласифіковано до складу прибутків чи збитків		(8)	(3)
- Зміни у резерві під оцінку кредитні збитки		-	-
- Податковий ефект		-	-
Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:			
Будівлі:			
- Переоцінка будівель		(70)	2
- Податковий ефект		15	(1)
Інші сукупні доходи(витрати)		1 974	(1 874)
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА РІК		34 583	10 925
Базисний та скоригований дохід на акцію щодо прибутку, який належить акціонеру Банку (у гривнях на акцію)	19	44,31	17,39

Затверджено до випуску та підписано 29 квітня 2020 року.

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління
(з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Продовження дод. А

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2019	31 грудня 2018
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	6	45 894	27 362
Заборгованість банків	7	27 113	
Кредити та аванси клієнтам	8	59 544	50 140
Інвестиційні цінні папери:			
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	84 680	86 244
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	66 602	79 299
- за амортизованою собівартістю	9	875	14 538
Поточні податкові активи		2 257	184
Інвестиції в дочірні та асоційовану компанію/інвестиції в дочірні компанії		155	30
Інвестиційна нерухомість		3 379	3 340
Активи з права користування	10	1 716	
Основні засоби та нематеріальні активи	11	4 764	3 793
Інші фінансові активи	12	2 210	2 743
Інші активи	13	9 285	8 699
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя		1 244	1 361
Активи, утримувані для продажу	14	-	117
ВСЬОГО АКТИВІВ		309 723	278 048
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед НБУ	15	7 721	9 817
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями		201	195
Кошти клієнтів	16	240 621	231 055
Зобов'язання орендаря з лізингу	32	1 748	
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	24	121	136
Інші фінансові зобов'язання	17	1 522	2 249
Резерви та нефінансові зобов'язання	18	3 260	3 132
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		255 194	246 584
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	19	206 060	206 060
Емсійний дохід	19	23	23
Резерв переоцінки будівель	11	614	687
Нерезалізований збиток від інвестиційних цінних паперів		(1 274)	(3 303)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Загальні резерви та інші фонди	19	6 850	6 211
Накопичений дефіцит		(169 918)	(190 388)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		54 529	31 464
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		309 723	278 048

Затверджено рішенням Правління та підписано 29 квітня 2020 року.

[Signature]
 Г. Ю. Самаріна
 Заступник Голови Правління
 (з питань фінансів)

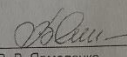
[Signature]
 В. В. Ярмоленко
 Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремі звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2020 рік	2019 рік
Грошові потоки від операційної діяльності		32 658	33 239
Проценти доходи отримані		(12 268)	(14 095)
Проценти сплачені		27 649	24 575
Виплати та комісії отримані		(6 886)	(6 986)
Виплати та комісії сплачені		3 173	2 538
Дохід отриманий від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		(7 663)	(7 311)
Сплачені витрати, пов'язані з персоналом		(6 315)	6 576
Адміністративні та інші операційні витрати сплачені, крім сплачених витрат, пов'язаних з персоналом		1 319	2 187
Інші доходи отримані		(4 413)	(2 073)
Податок на прибуток сплачений			
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях		25 174	26 149
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях		6	(6)
Чисте зменшення(збільшення) залишків обов'язкового резерву		2 065	(27 073)
Чисте зменшення(збільшення) заборгованості банків		2 562	(2 243)
Чисте зменшення(збільшення) кредитів та авансів клієнтам		(2)	270
Чисте (збільшення)/зменшення інших фінансових активів		300	(601)
Чисте зменшення(збільшення) інших активів			111
Чисте зменшення(збільшення) заборгованості перед банками та іншими фінансовими організаціями		(220)	21 979
Чисте збільшення коштів клієнтів		56 237	25
Чисте зменшення(збільшення) резервів, інших фінансових та нефінансових зобов'язань		(689)	
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		85 402	10 609
Грошові потоки від інвестиційної діяльності		36	21
Надходження від продажу основних засобів		2 224	(1 925)
Придбання основних засобів та нематеріальних активів			46
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток			
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		32 135	37 916
Придбання інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(81 623)	(24 156)
Надходження від погашення інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю		(1 468)	12 235
Придбання інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю			
Чисті грошові кошти, (використані)/отримані від інвестиційної діяльності		(53 144)	24 133
Грошові потоки від фінансової діяльності		(631)	(531)
Погашення зобов'язання орендаря з лізингу		(7 621)	(2 068)
Погашення кредиту рефінансування НБУ		(24 457)	(11 518)
Виплата дивідендів			
Чисті грошові кошти, використані в фінансовій діяльності	31	(32 709)	(14 117)
Вплив зміни курсу обміну на грошові кошти та їх еквіваленти		4 033	(1 815)
Вплив обмінних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(1)	
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		3 581	13 810
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року		44 487	26 677
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	6	48 068	44 487

Затверджено до випуску та підписано 16 березня 2021 року.

Г. Ю. Самаріна
В.о. Голови Правління

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Продовження дод. Б

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремі звіти про зміни капіталу за рік, що закінчується 31 грудня 2020 року

У мільйонах українських гривень	Акціонерні капітали	Висхідні доходи	Резерв переоцінки від нерозподіленого прибутку	Нерозподілені збитки від інвестиційних цінних паперів	Результат від операційних активів	Заняті резерви та інші фактори	Накопичений дефіцит	Всього капіталу
Прим.								
Залишок на 1 січня 2019	206 060	23	687	(3 201)	12 174	6 211	(190 388)	31 464
Прибуток за звітний період, ніж сукупні доходи (збитки) за рік	-	-	(59)	2 029	-	-	32 609	32 609
Всього інших сукупних доходів (збитків) за рік	-	-	(56)	2 029	-	-	32 609	34 883
Зміна у розрахунок перецінки біржевих акцій/об'єктів нерухомості, реєстрації, реєстру нерозподіленого прибутку	-	-	(16)	-	-	-	16	-
Розподіл прибутку	-	-	-	-	-	-	(11 516)	(11 516)
- виплата дивидендів	-	-	-	-	-	-	(639)	(639)
- переціновані до реєстрового фонду	-	-	-	-	-	-	-	-
Залишок на 31 грудня 2019	206 060	23	614	(1 274)	12 174	6 650	(169 916)	54 929
Залишок на 1 січня 2020	206 060	23	614	(1 274)	12 174	6 650	(169 916)	51 529
Прибуток за звітний період, ніж сукупні доходи (збитки) за рік	-	-	114	(1 663)	-	-	24 302	21 902
Всього інших сукупних доходів (збитків) за рік	-	-	114	(1 663)	-	-	24 302	21 753
Зміна у розрахунок перецінки біржевих акцій/об'єктів нерухомості, реєстрації, реєстру нерозподіленого прибутку	-	-	(39)	-	-	-	39	-
Розподіл прибутку	-	-	-	-	-	-	(24 457)	(24 457)
- виплата дивидендів	-	-	-	-	-	-	(1 631)	(1 631)
- переціновані до реєстрового фонду	-	-	-	-	-	-	-	-
Залишок на 31 грудня 2020	206 060	23	699	(2 937)	12 174	8 481	(171 665)	52 025

Затверджено до виліску та підписано: 16 березня 2021 року.

Г. Ю. Самарина
 В. о. Голови Правління

 В. В. Яромоленко
 Головний бухгалтер

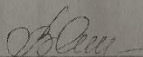
Примітки, послані на сторінках 5-87 є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2020 рік	2019 рік
Процентні доходи	18	33 563	33 841
Процентні витрати	18	(11 961)	(14 174)
Чистий процентний дохід		21 602	19 667
Видрачування до резерву на зменшення корисності	19	(1 771)	(4)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		19 831	19 663
Доходи за виплатами та комісійними	20	27 649	24 575
Витрати за виплатами та комісійними	20	(8 888)	(6 386)
Прибуток мінус збиток від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів (Збитки мінус прибуток)/прибуток мінус збиток від переоцінки іноземної валюти		3 103	2 589
Прибуток мінус збиток від реалізації інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	8	8
Прибуток мінус збиток (збитки мінус прибуток) від переоцінки інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	16 045	(1 526)
Витрати щодо резерву під юридичні ризики	16	(8 577)	(387)
Збитки(прибуток) від уцінки будівель (що перевищують дооцінку) та переоцінки інвестиційної нерухомості		(256)	4
Зменшення корисності майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя		(119)	(134)
(Зменшення корисності)/відновлення зменшення корисності інвестиції в асоційовану компанію		(124)	8
Адміністративні та інші операційні витрати	21	(18 006)	(14 428)
Інші чисті доходи		1 090	2 112
Прибуток до оподаткування		24 296	32 609
Кредит з податку на прибуток	22	6	-
Чистий прибуток за рік		24 302	32 609
Інші сукупні доходи(витрати):			
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Фінансові інструменти, що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід			
- Неревалізований (збиток)/прибуток від переоцінки		(1 043)	2 037
- Прибуток, що рекласифіковано до складу прибутків чи збитків		(8)	(8)
- Податковий ефект		(6)	-
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Будівлі:			
- Переоцінка будівель		139	(75)
- Податковий ефект		(25)	16
Інші сукупні (витрати)/доходи		(1 549)	1 974
всього сукупних доходів за рік		22 753	34 583

Затверджено до випуску та підписано 16 березня 2021 року.

 Г. Ю. Самаріна
 В.о. Голови Правління

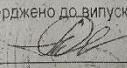

 В. В. Ярмоленко
 Головний бухгалтер

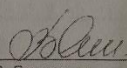
Продовження дод. Б

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2020 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2020	31 грудня 2019
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	6	49 911	45 894
Заборгованість банків	7	25 069	27 118
Кредити та аванси клієнтам	8	55 021	59 544
Інвестиційні цінні папери:			
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	100 750	84 680
- за справедливою вартістю через інші сукупний дохід	9	119 496	66 602
- за амортизованою собівартістю	9	1 715	875
Поточні податкові активи	22	6 660	7 257
Інвестиції в дочірні та асоційовану компанію		30	155
Інвестиційна нерухомість		2 933	3 379
Активи з права користування	10	1 748	1 716
Основні засоби та нематеріальні активи	11	5 894	4 764
Інші фінансові активи	12	3 448	2 210
Інші активи	13	6 900	9 285
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя		1 228	1 244
Активи, утримувані для продажу		32	-
ВСЬОГО АКТИВІВ		382 525	309 723
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед НБУ		-	7 721
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями		2	201
Кошти клієнтів	14	312 706	240 621
Зобов'язання орендаря з лізингу	31	1 855	1 748
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	22	146	121
Інші фінансові зобов'язання	15	2 907	1 522
Резерви та нефінансові зобов'язання	16	12 082	3 260
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		329 700	255 194
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	17	206 060	206 060
Емісійний дохід	17	23	23
Резерв переохочення бюджету	11	689	614
Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів	9	(2 937)	(1 274)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Загальні резерви та інші фонди	17	8 461	6 850
Накопичений дефіцит		(171 665)	(169 918)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		52 825	54 529
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		382 525	309 723

Затверджено до випуску та підписано 16 березня 2021 року.

 Г. Ю. Самаріна
 В.о. Голови Правління

 В. В. Ярмоленко
 Головний бухгалтер

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу студентки Національного технічного університету
«Дніпровська політехніка» фінансово-економічного факультету
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» на тему
«Аналіз ліквідності та надійності банку (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»)»
Навощь Наталії Іванівни

Кваліфікаційна робота присвячена вивченню сучасних підходів до аналізу та планування ліквідності та надійності банку в контексті формування стратегії його розвитку.

У роботі розглянуто теоретичні підходи визначення ліквідності та надійності банку, узагальнено методичні підходи до аналізу та планування цих показників.

Проведено аналіз ефективності діяльності банку, показників ліквідності та надійності, дотримання основних нормативів НБУ. Здійснено планування нормативів ліквідності та капіталу банку на основі кореляційно-регресійного аналізу та запропоновано шляхи оптимізації рівня ліквідності банку.

Отримані в кваліфікаційній роботі результати носять реальний характер і можуть бути використані АТ КБ «ПриватБанк» в процесі планування фінансової діяльності в майбутніх періодах.

Слід зазначити, що кваліфікаційна робота виконана в повному обсязі, зміст відповідає тематиці роботи, тому заслуговує оцінки «відмінно».

Керівник відділення №97
АТ КБ «ПриватБанк»

Шпорт О.М.

Відгук

на кваліфікаційну роботу студентки групи 072-17з-1

Навоєць Наталії Іванівни

на тему «Аналіз ліквідності та надійності банку (на прикладі АТ КБ «Приват Банк»)

1. Мета кваліфікаційної роботи – вивчення сучасних підходів до аналізу та планування ліквідності та надійності банку в контексті формування стратегії його розвитку.

2. Обрана тема актуальна у зв'язку з тим, що аналіз ліквідності, тобто оцінка здатності банку вчасно виконувати свої зобов'язання з повернення вкладених у нього коштів з виплатою відповідної винагороди є одним з найважливіших напрямів фінансового аналізу комерційного банку.

3. Зв'язок теми роботи з об'єктом діяльності бакалавра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Тема кваліфікаційної роботи безпосередньо пов'язана з об'єктом діяльності бакалавра спеціальності «Фінанси, банківська справа і страхування»

4. Задачі кваліфікаційної роботи містять елементи аналізу, що відповідає вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра.

5. Автором досліджено методичні підходи до аналізу та планування показників ліквідності та надійності банку.

6. Робота з керівником. Студентка Навоєць Н.І. виконувала кваліфікаційну роботу із дотриманням встановленого графіку.

7. Самостійність при виконанні та оформленні результатів досліджень. Під час виконання кваліфікаційної роботи студентка потребувала додаткових роз'яснень щодо алгоритмів роботи над дослідженням.

8. Виконання презентації. Презентація віддзеркалює основні положення кваліфікаційної роботи, є логічно структурованою.

9. Дотримання стандартів. Оформлення пояснювальної записки виконано у відповідності зі стандартами ЄСКД.

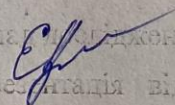
10. Робота Навоєць Н.І. виконана на замовлення банку та отримала позитивну оцінку його керівництва.

Таким чином констатуємо, що кваліфікаційна робота Навоєць Н.І. рекомендується до захисту з оцінкою 76 бали.

Науковий керівник

кваліфікаційної роботи

к.т.н., доц.

О.В. Крилова